

15

GENERACIONS

Revista d'Arts i Humanitats dels alumnes de Batxillerat

SUMARI

Editorial	4
Estàs destinat a llegir-me	5
Cartes dels geògrafs	7
Silenci	13
L'idioma del silenci	
Herodotianes	17
Buen viaje	
Premi Heròdot de reflexió històrica	
Alimentar la ment	
Àgora	36
Realitats i aparences	
Viatges	46
Vivències i ocurrències a l'Orient	
Desmentim que el MUNOG és només feina	
L'Odissea d'en Jordi Benet	
L'hora dels adeus	57
Homenaje a nuestro biólogo	
Benvolgut Josep Maria	
Miralls	60
Batxillerat pel finestró	
Deu raons per llegir aquest article	
Amnistia internacional	65
Quan sona el timbre	69
Aula 3.3	
Contes de bona nit per a nenes rebels	
Passaport literari	
Entrevista a Núria Llausí	
The tale of three little pigs	
Diatriba contra el pessimisme i elogi del MUNBP	

EDITORIAL

*La vida no es la que uno vivió,
sino la que uno recuerda y
cómo la recuerda para contarla.*

Amb aquesta frase de García Márquez, ens agradaria començar l'editorial d'aquest número del *Generacions*, potser perquè encaixa prou bé amb l'objectiu que vam proposar-nos en iniciar la revista: deixar un record sòlid del nostre pas per l'Escola.

No, no es tracta de recordar una BetàniaPatmos en un futur, sinó que BetàniaPatmos ens recordi a nosaltres. Volíem aportar a la revista la nostra manera de veure -i de viure- l'Escola. Perquè tenim clar que cada promoció és diferent, i aquesta no és ni millor ni pitjor que les que ens precedeixen, o les que vindran; és simplement la nostra. I això preteníem amb la

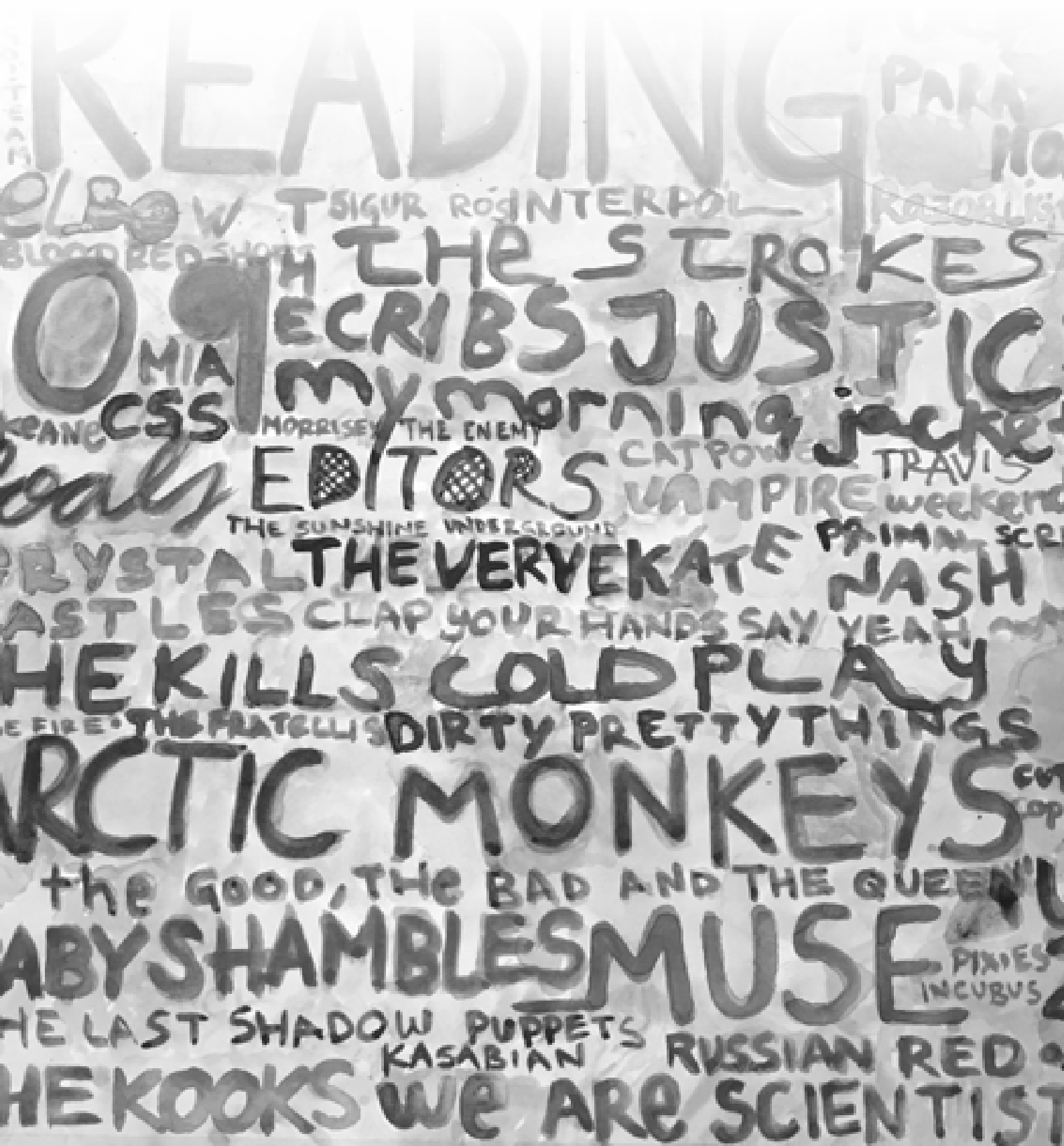
revista, fer-nos-la nostra, perquè quedés gravada sobre la pedra de la memòria la nostra experiència a l'Escola.

És per això que, en molts dels articles que trobareu a la revista, hi ha resumides les nostres experiències, que hem viscut no com a alumnes de BP sinó com a membres d'una comunitat, d'una gran família; perquè BP és, almenys per a nosaltres, més que una escola.

Només ens resta per dir que hem intentat incorporar de la millor manera possible el tema de l'any, i que esperem que aquesta revista serveixi com una eina per gaudir el SILENCI.

ESTÀS DESTINAT A LLEGIR-ME

ESTÀS DESTINAT A LLEGIR-ME

Ignasi Verneda

Sovint, en sentir una parella enamorada que repeteix “estàvem destintats l'un per l'altre” se'ns escapa un somriure. D'alguna manera creiem que és mentida i que la seva afirmació és fruit de la seva il·lusió. Però, i si estiguessin en el cert? Vull dir, i si el destí efectivament existís?

Una cosa que tots tenim molt clar és que el món, l'univers, segueixen uns patrons clars. Aquests patrons o, com tenim tendència a anomenar-los els alumnes de ciències, lleis, són una mena d'instruccions que es compleixen i formen un nou escenari. A més, aquestes lleis solen seguir unes fórmules matemàtiques, és a dir precises, que ens permeten saber com serà l'instant posterior. Això ens porta a afirmar que si tenim un grup de cossos i coneixem les seves característiques podem esbrinar on seran en el futur. I a ningú no se li escapa que qualsevol cosa és un conjunt de partícules i que, per tant, independentment de si podem calcular-les o no, existeixen les seves trajectòries prefixades. Dit d'altra manera, el món no és més que una llarga cadena de causa i efecte (una cadena llarguíssima, de fet).

Un dels meus objectius en escriure aquest text és deixar ben clar que l'atzar no existeix; la casualitat no existeix. Per posar un exemple amb un fenomen que solem considerar atzarós: quan llancem una moneda enlaire no sabem mai si sortirà cara o creu. O sí? Coneixent la força amb la que llancem la moneda i les seves característiques es podria calcular si el resultat és cara o creu. I de fet existeix una màquina que prediu quina banda de la moneda caurà al terra, cosa que ens permetria guanyar molts sortejos. I si es pot fer amb una moneda, què ens impedeix fer-ho amb un dau, amb el joc de la ruleta o fins i tot amb les nostres decisions?

John Dylan Haymes diu «En el futur, es podrà predir el comportament i l'experiència d'una

persona a partir de la seva activitat cerebral». I qui és aquest John? Doncs és un neurocientífic que està immers en un gran projecte. Treballa en una investigació que vol demostrar empíricament que l'elecció no és més que una il·lusió. El seu equip ha aconseguit avançar-se en set segons a la decisió de participants en un experiment consistent en fer escollir entre dos botons idèntics gràcies a l'activitat neurològica, fins i tot abans que els participants haguessin de triar un botó. I és que, què diferencia les nostres eleccions, simples moviments d'electrons per les neurones, de qualsevol altre procés en el món? Doncs res. I per tant, de la mateixa manera que podem calcular la trajectòria de qualsevol partícula, també podem anticipar decisions humanes que encara ni s'han pres.

El meu segon objectiu a aconseguir en escriure aquest text és que tothom sàpiga que els humans no som especials. I no ho som perquè estem formats de partícules, moltíssimes, i elles ja tenen una trajectòria i un destí fixat. Així doncs, el destí efectivament existeix i tot el que farem al llarg de les nostres vides ja es trobava implícit en el mateix moment del Big Bang. I és clar que sí, els teus dos amics estaven destinats a acabar junts i tu estaves destinat a llegir aquest text. Malgrat que ni l'ordinador més potent pugui calcular-lo, ja està escrit quin serà el pròxim guanyador de la loteria.

CARTES DELS GEÒGRAFS

Temps al temps

El dimecres 3 d'octubre apareixia en aquest diari un article titulat Els estudiants avancen 3 mesos si els pares els ajuden fonamentat en un estudi fet per la Jaume Bofill.

Per tal que mares i pares estiguin disponibles per a fills i filles, ja no per fer tasques escolars sinó simplement per ser-hi, per escoltar quan calgui, cal temps. Així que el primer que em va passar pel cap va ser com es pot fer això que apunta la Bofill en la nostra societat, que sembla que no hi ha temps per a res? I, sobretot, com fer-ho per a què siguem tots i totes les que ens puguem beneficiar? Qüestions gens senzilles de respondre ni de portar a la pràctica. Penso que és important donar-hi voltes...

El temps lliure ens permet seguir estudiant, estar amb els amics, la família, fer coses que ens agraden com ara ballar, pintar, jugar, cantar o simplement no fer res. Tot això ens permet, no només gaudir, sinó ser també millor persones i sentir-nos preparats per la feina que haguem de fer.

Estic a l'últim curs de Batxillerat, aviat hauré de triar què fer... Tinc encara uns anys per davant per entrar de ple al món laboral. Tant de bo els temes referents a la conciliació vagin millorant. Cal confiar, i per això una bona mostra pot ser l'article, aparegut en aquest cas en la secció "Tendències", del dia 5 d'octubre, i que duia per titular "La setmana de 4 dies és possible."

Laia Monells i Téllez

La Vanguardia, dimecres 10 d'octubre de 2018

'No' a la contaminació

Les dràstiques mesures adoptades recentment per la ciutat de Valladolid -no deixar circular els vehicles pel centre de la ciutat- davant d'una situació de risc per a la salut indiquen que s'està adquirint més consciència. Crec que aquestes mesures no s'haurien d'aplicar en cas d'emergència sinó com a prevenció. En plena campanya electoral els partits proposaran noves polítiques mediambientals, però realment ens haurem de fixar en els partits que ja han fet accions contra la contaminació.

Jorge Utrillas Garcia

Ara, dijous 14 de març de 2019

L'educació està caducada

El sistema educatiu d'avui en dia no ha canviat des de fa més de 100 anys i no respon a les exigències que planteja la societat del segle XXI. Les grans transformacions tecnològiques han canviat radicalment la nostra manera de viure. La meitat dels oficis desapareixeran en els pròxims 20 anys i seran substituïts per màquines. Conseqüentment, les noves generacions hauran de desenvolupar totes aquelles capacitats irremplaçables pels aparells tecnològics. L'escola hauria de proporcionar les eines als joves perquè puguin solucionar els problemes que es trobaran al llarg de la vida, deixant de banda la memorització i potenciant la seva creativitat individual. Aquesta falta de modernització en l'àmbit educatiu ha convertit Espanya en el segon país de la Unió Europea amb l'índex més alt d'abandonament escolar. Si el nou sistema educatiu no aconsegueix motivar als joves i que adaptin un pensament crític, no seran capaços d'adaptar-se i treballar conjuntament amb la tecnologia, sinó que serà ella qui els domini, fins el punt de poder-los controlar.

Laia Tomàs Claur

La Vanguardia, dimarts 20 de novembre de 2018

¿Por qué tenemos que pagar un impuesto al sol?

Durante años, los ciudadanos hemos estado pagando fuentes de autoconsumo como las placas solares. En España no solo hay que pagar un cargo fijo para instalar dichas placas, sino también un cargo transitorio por energía consumida. Colocar cinco placas solares cuesta unos 2.000 euros, y de la factura anual de la luz te puedes llegar a ahorrar 200 euros, si bien hay que restar 65 euros que pagarás por tener esta fuente autosuficiente de energía. Afortunadamente, el Gobierno ya ha aprobado la eliminación de este impuesto sin sentido alguno. Ahora en España podremos sacar provecho de toda la energía gratuita que produce el Sol y de la que andamos sobrados en este país. Esto favorece a los núcleos agrícolas y a la gente que no puede pagar la factura de luz a final de mes.

Jorge Utrillas Garcia

El País, dilluns 15 d'octubre de 2018

¿Combustión o eléctrico?

A mediados de este mismo mes conocíamos la intención del Gobierno de prohibir las ventas de los vehículos de gasolina y diésel para 2040, incluyendo los coches híbridos. Esto provocó una gran polémica surgida a partir de la futura Ley de Cambio Climático, y se ha reulado y aclarado que se trata solo de un borrador y que este puede estar sujeto a cambios. Depende de cada modelo y de cada marca, pero, si comparamos sin más los precios de tarifa, un coche eléctrico puede costar entre 12 y 14.000 euros más que un coche de gasolina equivalente. Esperemos que si algún día se aplica esta ley, el precio de dichos coches baje para que pueda estar al alcance de todos los ciudadanos.

Jorge Utrillas Garcia

El País, dilluns 3 de desembre de 2018

Tant tu com jo

Alguna cosa va canviar en mi quan em vaig assabentar de l'ocorregut el passat 11 de novembre: "Detinguts 15 joves per un apunyalament i una agressió sexual en el metro de Santa Coloma", així presentaven la tragèdia els titulars dels periòdics.

Sóc dona i sóc conscient de tot el que això comporta, m'ho repeteixen des que tinc ús de consciència: "assegura't de tancar del tot la porta del portal", "no tornis sola a casa a la nit", "intenta no ensenyar molt quan surtis de festa" o fins i tot a passejar, "no responguis quan et diguin grolleries pel carrer"... No obstant això, del que no era del tot conscient és que les coses que els passen a uns altres, em poden passar perfectament demà a mi o, fins i tot a tu.

Cada dia entre setmana agafó la línia 9 del metro direcció Peixauet, l'estació on va ocórrer el que us he comentat abans. És una estació que no té cobertura i que, a l'hora a la qual vaig jo, en general, no hi ha molta gent. La veritat és que des que em vaig assabentar encara no m'he atrevit a anar-hi, i no és que em sembli bé deixar de fer coses per gent així, però em fa por i més sabent que el jutge ha posat a més d'un d'aquests en llibertat. Des d'aquí vull fer una crida a la justícia i fer-los arribar que estem cansades de sentir-nos valentes (que ho som, i molt) i que ja va sent hora de sentir-nos lliures.

Aina Bellés Martínez

Ara, dimarts 20 de novembre de 2018

El sentirse europeo

En escasos meses se celebrarán las elecciones al Parlamento Europeo. A lo largo de los años, estas elecciones han destacado en España por un gran índice de abstención. Algunos lo achacan a la situación económica; sin embargo, el último Eurobarómetro indicaba que el 62% de los españoles admitía que pertenecer a la UE era beneficioso para su país. El abstencionismo se debe, principalmente, al sentimiento europeo. Así como recientemente se exagera el sentirse español, vasco o ilerdense incluso, no hay un sentimiento de honra europeo. Y es que, debido al incremento de estos nacionalismos estatales, nos hemos olvidado del orgullo de pertenecer a Europa. Damos por sentado que tenemos derechos y libertades, que podemos visitar cualquier país vecino sin pasaporte siquiera, y que podemos comerciar con estos otros países sin aranceles, pero esto no siempre ha sido así. Para mantener esto es imprescindible que nos demos cuenta de lo que tenemos y nos sintamos orgullosos de lo que nuestros antepasados consiguieron para nosotros, y en muestra de agradecimiento, honrar su esfuerzo votando en las elecciones europeas.

Eduardo Castellet Nogués

La Vanguardia, dimecres 6 de març de 2019

El Mobile no entiende de huelgas

Finaliza el Mobile World Congress por cuarto año consecutivo en la ciudad condal, con 109.000 asistentes registrados, 2.000 más respecto a la pasada edición. También destaca el hecho de que la organización ya ha anunciado que la capital catalana repetirá como sede para la próxima edición, del 24 al 27 de febrero. Más allá de algunos problemas de transporte generados por las huelgas anunciadas por los trabajadores del metro -los cuales decretaban servicios mínimos del 50% en horas punta y del 30% para el resto-, el congreso vuelve a ser un éxito y se desmarca de la inestabilidad política que predomina en la ciudad. Una previsión en ingresos de 470 millones de euros y una cantidad de 14.000 trabajos temporales permiten situar a Barcelona como una de las ciudades punteras en tecnología e innovación.

Juan Sagalés Roca de Viñals

La Vanguardia, dissabte 2 de març de 2019

El meu primer vot

Aquest 26 de gener, com deia el meu avi “el dia de l’entrada dels nacionals a la capital catalana l’any 1939” vaig complir 18 anys. Primer pensament: ja puc votar! Però aquests darrers dies contemplant el panorama polític, me n’adono que se m’ha girat molta feina: eleccions generals de l’estat espanyol, eleccions municipals i eleccions europees.

Com a jove que sóc, usuari força habitual de les xarxes socials i aficionat a algun que altre “reality” com a passatemps, trobo que el Judici del Procés és el “Gran Hermana” que té a tot el país davant la televisió. Entre l’extens panorama televisiu, més les contínues piulades com a mètode de defensa dels partits, més la premsa, m’estic fent un embolic que no sé ni què votar, ni quin camí seguir, ni qui proposa què, ni a qui m’he de creure.

És per aquest motiu que valorant per sobre de tot la puresa i l’amor incondicional que m’aporten els animals, penso que la millor opció és que el meu vot vagi al partit Pacma. No obstant, estic disposat a escoltar opinions i veure si algú em convenç que votar a un altre partit té més sentit.

Ignasi Elias Albajès
Ara, dimecres 6 de març de 2019

La contaminación en Barcelona

La contaminación en Barcelona es un problema de salud pública cada vez más grave. Además de las actuales medidas que se están aplicando para afrontar este problema, propongo un método que permite a los ciudadanos colaborar con más facilidad: la implantación de jardines verticales y/o huertos en las azoteas de los bloques de edificios a cambio de cualquier recompensa hacia la comunidad que colabore (por ejemplo, una reducción del IBI). Propuestas como esta beneficiarían a los ciudadanos que colaborasen, mejoraría la ya increíble estética de Barcelona, se reducirían los niveles de CO₂, y se generarían puestos de trabajo como jardineros, instaladores e inspectores municipales, funcionarios que deberían verificar la ejecución del proyecto.

Alex Carné de Godó
La Vanguardia, diumenge 17 de març de 2019

SILENCI

L'IDIOMA DEL SILENCI

Aran Garreta

Dos senyors, amics de fa molt de temps, es reuen cada dia a una plaça tranquil·la i amagada. S'asseien en silenci absolut, al cap d'unes hores els dos homes s'aixecaven, i sense dir-se ni adéu marxaven cap a casa. Al cap d'un temps l'inevitable va passar, i com totes les coses que en algun moment han viscut, un d'ells va morir. "El deus trobar molt a faltar" li va dir un jove que sovint els veia als dos asseguts a la plaça. "Doncs sí", li va respondre l'amic desanimat. "El que més trobo a faltar són les llargues converses que solíem gaudir junts".

La història suggereix que hi ha formes de comunicació que no necessiten l'ús de paraules. I que a més, transmeten un missatge sense paraules. Si escollim aprendre l'idioma del silenci, veurem que té un vocabulari mut i subtil però, alhora, ressonant.

Suposo que ara mateix us deu resultar curiós que el silenci pugui estar relacionat amb la comunicació..., ja que vivim en una cultura on ens envolta el soroll. Tant com si mirem un partit de futbol en un bar, com en una negociació intensa o com si et trobes al veí de torn i acabes tenint una conversa d'ascensor que no va a enlloc. És molt difícil intentar fugir del soroll. La majoria de vegades, en la nostra cultura, el silenci ens resulta: incòmode, fred, tallant i distant...i sembla que si no mantenim una conversa absurda, encara que sigui per parlar del temps, queda com un buit que ningú acaba d'omplir.

M'agradaria que ara us imaginéssiu de petits, corrent per un camp ple de gespa, mentre el sol brilla sobre la vostra pell i els cabells volen enrere. - Hi ha soroll? El silenci pot representar moltes emocions: la felicitat, la pau, el pensament d'un home lliure, però també pot resultar l'opressió, el descontentament o la por, perquè

Carlota Moreno

si ara us digués que us imaginéssiu en una habitació fosca, freda i humida on es veu el reflex de l'ombra d'un home alt i prim... Què en pensàrieu del silenci?

El silenci és un idioma que no només utilitzem en la nostra imaginació, sinó que també l'utilitzem diàriament en la nostra vida quotidiana. Heu estat en alguna situació on us han comunicat la mort d'algú? El cos i la ment es queden petrificats, i és en aquell moment, on realment posem al descobert els nostres sentiments, on demostrem que estimàvem aquella a persona, on demostrem la nostra vulnerabilitat i on demostrem que en un moment de les nostres vides (encara que sigui un instant) no tot és just.

El silenci parla més que qualsevol paraula. El silenci és moltes coses: és el més sincer dels sentiments, és la part més angoixant d'un moment de por, és la forma més trista de plorar d'un mateix, és una forma gratificant de recollida personal, és la manera de demostrar la confiança en un amic quan el silenci no és incòmode, és la manera d'acomiarar-nos dels altres per dir adéu per sempre.

El silenci és probablement la comunicació més antiga que totes les cultures d'arreu del món compartim. Per tant us convido a incloure el silenci en el vostre diàleg quotidià.

EL SILENCI

Paula Missé

La nostra societat està plena de sorolls. Tothom es queixa, rondina del brogit que hi ha al nostre voltant. Probablement, la majoria de sorolls són evitables, però ens hem acostumat a uns nivells de soroll tan elevats, que hem oblidat totalment la importància del silenci.

No oblidem que el silenci és la matriu on es gesta la cultura i creix la llibertat de les persones perquè madurin les seves opinions i les seves preguntes. És l'àmbit on reposem les opcions i les valorem de manera adequada. El silenci és el lloc adequat perquè sorgeix "la paraula".

Afegint que és el fet de no parlar, de callar, escoltar, entendre i reflexionar. El fet de no expressar el pensament amb paraules o per escrit. Absència de tot. Absència de soroll. Pausa. Para. Calma.

EN SILENCI

Mar Jiménez

Estic asseguda al llit de la meva habitació, mirant el sostre esperant que comenci el dia. El que m'ha portat a aquest punt ha estat una sèrie de dies enutjats cadascun exactament igual que el d'abans. Suposo que després de despertar-me quatre vegades, hauria de sortir del llit, però em venen nàusees a l'hora de pensar en un nou dia. Tinc setze anys, la majoria de la gent sempre té alguna cosa a fer pel matí i, tot i així, ens esforcem per dormir tot el dia. A poc a poc, em desplaço al meu mirall, cada pas un esforç deliberat, tot i que el meu cos és jove i saludable. Sovint desitjo que la vida em transporti al futur, així no hauria de patir tan maliciosos matins. He hagut de fer alguna cosa terriblement malament per merèixer aquest càstig. Sóc indigne dels feliços temps de què altres arriben a formar part tan fàcilment? La majoria dels dies, dormir sembla una manera menys dolorosa de passar hores que viure. Els meus somnis són la meva única fugida. Dormir, sola, en silenci. És aquest silenci el que em dona vida.

SILENCIS DE JUSTÍCIA

Claudia Sobrero

N'hi ha d'incòmodes,
de compromís,
tensos,
bonics,
tristos,
de record.

N'hi ha d'importants,
com els que precedeixen a un primer petó,
com els que hi ha just abans d'una trobada,
o el que hi ha a una abraçada d'un acomiadament.

N'hi ha quan estàs trist,
i quan estàs tan feliç que ni les paraules
expressen el que sents.

N'hi ha de nervis,
els que precedeixen els resultats de la prova
més important de la teva vida.

N'hi ha mentre penses si parlar-li o no,
n'hi ha abans de respondre sí o no,
silencis.

Tot el que cap en un silenci,
quan les paraules sobren,
o no basten.

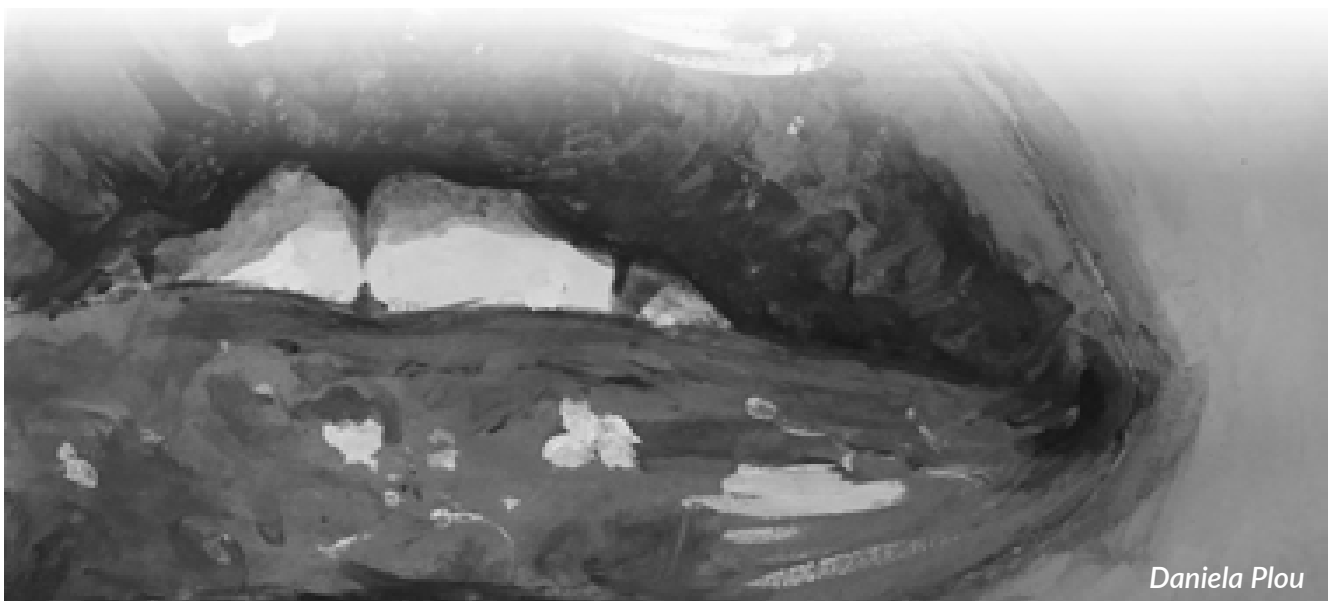
Per això, si et miro en silenci
és perquè no podria fer-te justícia.
Això és l'amor, somriure callats.

REFLEXIÓ SOBRE EL SILENCI

Claudia Bensaja

Henry Lacordaire, un orador francès, va dir: "després de la paraula, el silenci és el segon poder del món". Quan pensem en elements poderosos, mai pensem en el silenci. De vegades expressem molt més callant que parlant. Però, involuntàriament, evitem el silenci absolut a diari. Vivim en una societat on gairebé mai ens trobem en complet silenci. Omplim la nostra rutina de sorolls i sons innecessaris i irrellevants, però que ens fan sentir segurs.

Nosaltres temem allò desconegut, i el silenci no n'és l'excepció. Ens sentim més protegits al mig d'una ciutat, envoltats de cotxes, de sirenes d'ambulància, de converses de gent i de tot tipus de sons que en un bosc envoltats de natura. El silenci ens fa por perquè ens fa sentir vulnerables i petits. Ens fa por perquè ens enfronta a nosaltres mateixos, als nostres pensaments i a les nostres pors. Temem el silenci perquè té el poder de controlar-nos.

Daniela Plou

HERODOTIANES

BUEN VIAJE

Redacción sobre la vida de Miguel de Unamuno

Carlota Pomés | Marc Viñas

Primero de todo, me gustaría presentarme. Mi nombre es José Serrano Santamaría, un simple hombre que ayudaba a la familia Unamuno en sus quehaceres diarios. Hoy, he decidido compartir con todos ustedes la verdadera historia de uno de los seres más apasionantes que España ha tenido jamás. Por este mismo motivo, dejo en vuestras manos la que será la narración de la vida de Miguel de Unamuno.

Todo empezó un 29 de septiembre, concretamente en el año 1864, cuando me hallaba yo tumbado en la cama reposando tras un dardivo y extenuado día de trabajo. Precipitada y espontáneamente, tras abrirse la puerta de forma repentina, entró mi padre y me dio la gran noticia; Salomé Jugo Unamuno había dado a luz a quien sería uno de los mejores poetas, filósofos, escritores españoles y exponente de la generación del 98, Miguel de Unamuno.

Solo transcurridos unos meses después de su nacimiento, se hizo pública la noticia más sorpresiva e inverosímil que nadie podría haberse imaginado: que su padre y su madre, en realidad, eran tío y sobrina. En otras palabras, podría decirse que la madre de Miguel de Unamuno era, a la vez que su madre, su prima. Como podéis imaginaros, en esos tiempos de antaño, tanto yo como todas las personas que me rodeaban nos quedamos completamente perplejos y abrumados ante la situación en cuestión. A pesar de la difícil situación familiar en la que se veía envuelto, no dudé en ningún momento en dejar de ser su amigo y me comprometí a ayudarle a tomar las que serían las decisiones más difíciles de su vida.

Aún recuerdo con especial tristeza el día en que Unamuno perdió a su padre. Tengo constancia en mi memoria de que fue un día de

1870, cuando él tenía solamente 6 años, y puedo sentir perfectamente el quebranto y la pesadumbre que le recorría por las venas. No obstante, toda esa amargura no le hizo cesar ante sus pasiones, el estudio y la poesía clásica. Aunque fue una etapa muy difícil, no dejó de estudiar en ningún momento, si bien, en el año 1873, sus clases se vieron interrumpidas debido al estallido de la tercera guerra carlista a causa de un bombardeo en Bilbao causado por los mismos carlistas. Afortunadamente, Unamuno salió ileso, pero más fuerte intelectualmente, y nada le impidió seguir creando el camino que determinaría su futuro. También es verdad que Unamuno vivió esta guerra civil en la inocencia de sus nueve años y él mismo lo consideró “como el primer hecho significativo en su vida: la explosión, el 21 de febrero de 1874, sobre uno de los tejados cercanos a mi casa, de una bomba carlista”. A partir de este hecho, el pequeño Unamuno empezó a tener muchas ideas y sentimientos acerca de España.

El día en que, el que había sido mi mejor amigo hasta entonces, empezó sus estudios de bachillerato en el Instituto Vizcaíno de Bilbao, me di cuenta de que ya no podría estar todo el tiempo a su lado porque los dos empezábamos a tener vidas más complejas y ocupadas.

En el bachillerato Unamuno estudió latín, geografía, historia, retórica, álgebra, entre otras asignaturas, pero no fue hasta el tercer curso cuando decidió empezar con sus lecturas filosóficas. Ya de por sí, en el colegio, les obligaban a leer a Balmes y a Donoso Cortés, pero recuerdo que estos dos filósofos no satisfacían del todo las inquietudes de Unamuno. Fue entonces cuando empezó a leer por su cuenta a Descartes, Kant y Hegel, entre otros. Gracias

a las lecturas de estos autores y a su propia inquietud intelectual, ya desde una época muy temprana se fueron poniendo las bases de la vocación de Unamuno como literato y pensador.

El verano de 1880 fue un verano difícil, ya que los dos sabíamos que íbamos a estar separados durante toda la carrera debido a la decisión que tomó Unamuno de irse a Madrid a acabar sus estudios, la carrera de filosofía y letras. No lo vi durante 4 años, pero el tiempo pasó rápido y en 1884 volvió a Bilbao doctorado con una tesis titulada *Crítica del problema sobre el origen y prehistoria de la raza vasca*. Unamuno parecía una persona totalmente diferente; esos años fuera lo habían convertido en alguien nuevo, pero nuestra amistad, afortunadamente, seguía siendo la misma. La principal razón por la que decidió volver a Bilbao fue la preparación de oposiciones, que duró varios años, hasta que en 1891 las ganó y obtuvo también la plaza para cátedra de griego de la Universidad de Salamanca.

No obstante, antes de ganar las oposiciones, contrajo matrimonio con Concha Lizárraga y poco tiempo después nació su primer hijo, Fernando, el cual fue el primero de nueve.

Ya desde 1891 estaba instalado en Salamanca con su familia, lo cual hizo que para poder vernos tuviera que ir a visitarlo muy de tanto en cuanto. En 1897 me llegó la noticia de que Unamuno había publicado una novela titulada *Paz en guerra* centrada en la Segunda Guerra Carlista y en la situación de Bilbao del 1874.

Ese mismo año vivió una experiencia que le llevó a sufrir una etapa de gran crisis religiosa, sufrir una neurosis cardíaca y creer estar al borde de la muerte.

Aún está presente en mis pensamientos una de las fechas más importantes para Miguel de Unamuno, 1900, cuando tomó la posesión del cargo de rector en la universidad por nombra-

Marta Sobrino

miento del ministro. Esto le ayudó a ser querido por el alumnado y a que su autoestima creciera, pero, por otra parte, sus compañeros de claustro no le querían cerca. Con estos problemas y con toda una serie de ideologías, la religiosidad de Unamuno empezó a decaer de manera drástica. Por si los problemas citados con anterioridad fueran pocos, Unamuno se vio afectado por una crisis profunda tras la muerte de su hijo Raimundín. No obstante, logró recuperar fuerzas tras el nacimiento de su hija, y, con esto, logró dar su famoso discurso en la universidad tras haberse registrado ciertos indicios de malversación de fondos. También publicó entonces su segunda novela *Amor y pedagogía*. Tras su publicación, concretamente en 1903, Unamuno decidió participar como mantenedor de los Juegos Florales de Orense, donde expuso sus ideas pedagógicas.

Sin ninguna duda se podría decir que estos años fueron los más felices para Unamuno, Hubo una fecha en concreto que le ayudó aún

más a subir su estado de ánimo: el discurso del rey. En 1904, el rey acude a presidir la apertura del curso de Salamanca, y lo que hizo Unamuno es escribirle y confiarle su discurso para que el rey lo pronunciara ante todos. La euforia y la satisfacción que sintió fue del todo inverosímil, tanto para él como para mí.

Como se suele decir, todo lo bueno tiene un final. Toda esta etapa de euforia significativa y de alegría se vio afectada entre 1907 y 1908 con la muerte de su madre. Todo esto le llevó a una gran depresión y a una crisis nerviosa que le afectaba de manera pujante día tras día. Recuerdo que la debilidad le recorría su frágil cuerpo y que, con solo mirarle a los ojos, veías la más profunda de las oscuridades. En esta etapa de depresión continua, Unamuno se dedica a escribir y publica así, varios libros como *Mi religión y otros ensayos*, *Contra esto y aquello* o *Niebla*, la más difundida de sus novelas.

Una de las fechas con las que asoció a España a la vergüenza es el 22 de julio de 1921. Esta fue la fecha del desastre de Annual, la derrota más grave del ejército español contra Abd el Krim en Marruecos. Con esta derrota por culpa de una mala estrategia militar española, el estado logró que sus posiciones recién ocupadas fueran destruidas por los rifeños, que Melilla quedara sitiada y que hubiese una grave crisis política en España. Ahora mismo os estoy contando todo esto porque, en 1923, Miguel de Unamuno tomó parte de una campaña para exigir responsabilidades por el desastre de Annual. Aquí, en ese mismo instante, fue cuando sus ideologías y sus pensamientos empezaron a cambiar de manera sutil. Solo un año más tarde ocurrió lo que sería, para mí, una de las tristezas más desoladoras jamás experimentadas. En febrero de 1924, mi querido amigo Unamuno fue deportado a Fuerteventura por orden del dictador Miguel Primo de Rivera. Pasados unos meses de ese escalofriante suceso, todos creíamos que estaría muerto. Pero, no. Recibimos la noticia de que Unamuno había conse-

guido embarcar en un viaje a París para exiliarse. Seguido de este suceso, Unamuno decidió escribir una novela titulada *De Fuerteventura a París* en el que narra los sucesos ocurridos.

No obstante el exilio y todos los problemas, Unamuno, logró en 1930 volver a España y ser recibido de manera apoteósica. Un año después, tras haberse instalado en España y haberse comunicado con sus fuentes de información, logró ser rector de la Universidad de nuevo y, en 1934, unos años después, fue nombrado rector vitalicio de la Universidad y fue celebrado con un gran homenaje en la ciudad de Salamanca. A parte de las grandes celebraciones, recuerdo con especial emoción uno de los momentos más álgidos de su vida: cuando le construyeron una catedral con su nombre en honor a su historia y a su nombre. Estos sucesos fueron los que delimitaban con el borde de su vida. En 1936, el gobierno republicano le destituyó de su cargo de rector vitalicio por su adhesión al movimiento y esto le causó tener muchos problemas con Millán Astray. Todo finalizó lamentablemente con su defunción el día 31 de diciembre de 1936 en Salamanca, España. Tras ese día, todos anduvimos alicaídos, pero relatar su historia y difundirla para que se perpetúe ha sido una de las mejores acciones que he cometido.

Con todo esto solo pretendía relatar retazos de la vida de Miguel de Unamuno para que fuese recordado eternamente y se perpetuara su conocimiento y su forma de pensar. Me gustaría que esta historia se traspasase de generación en generación para que pudiera abarcar el máximo de mentes posibles. Para terminar, me gustaría decirles que ustedes son el futuro, ustedes crean lo que será para otros el presente y, sobre todo, ustedes son quienes perpetuarán ciertos pensamientos y ciertas costumbres que otros adoptarán. Como decía Miguel de Unamuno, *“Deberíamos tratar de ser los padres de nuestro futuro en lugar de los descendientes de nuestro pasado.”*

MAFIA

Kristina Galieva

Introducción

La razón por la que he escogido este tema es porque siempre me hacen bromas sobre la mafia rusa y asuntos similares a ese. Pero yo nunca me había informado más allá sobre este tema y tampoco he notado que se mencione en las clases de historia, aunque para mí es un tema muy actual y presente en el día a día. Estoy de acuerdo que lo que acabo de decir suena como una confesión sobre que mi familia forma parte de la mafia rusa, pero afirmo que no es así. Quiero empezar definiendo la palabra mafia. A partir de lo que define la RAE (Real Academia Española), la mafia es: "Cualquier organización clandestina de criminales".

Sus orígenes

La mafia siciliana se originó durante la unificación italiana cuando Giuseppe Garibaldi y sus camisas rojas ya que las familias de la isla querían defenderse, se unificaron entre ellos para fortalecerse. Esas, acabaron formando clanes de familias y se expandieron por todo el mundo.

La mafia en Rusia surgió como un grupo criminal durante la época del zarismo y la Rusia imperial en la forma de bandidaje.

Se considera que el origen de la mafia china tuvo lugar en el siglo XVII, como oposición a la dinastía Qing, la que invadió el territorio y derrotó a la dinastía Ming.

Otra mafia que es significativa es la yakuza japonesa. Es conocida como la mafia más amplia del mundo, como la siciliana. Se dice que originó durante el período Edo (1603-1865) y eran samuráis sin oficio ni amo.

Por último, la mafia mexicana, la que actualmente es la más poderosa. Se dice que se ha fundado el 15 de noviembre de 1957, quizás una de las mafias más recientes.

El lavado del dinero

Un concepto con el que me he cruzado mientras leía sobre la mafia, es el de lavar el dinero. No es literal, sino es una frase metafórica. Significa hacer que el dinero que se ha hecho de manera ilegal parezca o sea documentado como legal. Es muy importante, ya que, sin hacer este procedimiento, están más expuestos a los bancos, a los impuestos y al sistema penal.

El simbolismo de los tatuajes

En las mafias del mundo, la lealtad al grupo es un factor muy importante. Por eso hay unas normas que un miembro de la familia nunca se puede saltar. Los tatuajes son una manera de enseñar que una persona es fiel a su grupo o que es traidor.

Los significados de los tatuajes más comunes son:

-Rosa: significa una juventud arruinada.

-Lenin o Stalin: se tatuaban normalmente en el pecho o en puntos más débiles para que los guardias no les peguen, ya que no es permitido pegar sobre las imágenes del poder.

-Ojos en pecho: traidor.

-Toro: Furia y crueldad. Si hay que ejecutar a alguien, la persona que tiene este tatuaje es la que lo hará.

-Diablo: poder y autoridad en la banda, normalmente lo tiene el jefe.

-Un dragón: símbolo del equilibrio y la buena suerte. Muchas veces se hacen unos dragones muy grandes en la espalda.

Mi conclusión

En conclusión, lo que me pareció más interesante es que no se habla tanto sobre un tema tan actual, que además a muchos les puede pasar que por coincidencia se crucen con alguna persona que tiene un tatuaje que signifique que esa persona había matado a gente o que forma parte de los yakuza, etc.

LOS TRAIADORES DE EKATERIMBURGO

Después de haberle dicho las buenas noches a mi padre, cerré la puerta de mi habitación y siendo lo más cauteloso que podía, me vestí. Casi me olvido de cogerme el libro que me dio Lyuda. Lolita de Nabokov. Creo que nunca he estado tan repugnado por un libro, la manera de describirlo todo de Nabokov era demasiado para mí. No sabía que este tipo de cosas le gustaban a Lyuda, que rara es esa niña.

Esperé una hora para que se durmiera mi padre. Sé que está durmiendo cuando oigo como ronca. Entonces, salí de mi casa por la ventana, como suelo hacer. Lo encuentro relajante, cuando salgo de mi casa quiero decir. Además, el hecho de que vivamos en el primer piso de un edificio de seis pisos al lado de un parque y una estación de tren, lo hace aún más emocionante. Procuero salir cuando oigo que está pasando un tren, porque aparte de hacer que no se oiga bien que estoy saliendo, también es que me gusta el sonido de los trenes pasando.

Al salir, casi caí por el hielo que se han formado en la carretera. Era una noche de invierno fría, el viento se parecía a cuchillos que me estaban

perforando la cara con cada soplo. Pero Lyuda vivía cerca. Una razón por la que nos hicimos amigos, la otra siendo porque nuestras familias forman parte del mismo clan mafioso. Nunca lo he admitido antes en escrito, lo que hace esto aún más raro, pero espero que continúes leyendo.

Cuando llegué a la casa de Lyuda, eran ya las 2 de la madrugada, ella me estaba esperando mirando desde la ventana del salón de su casa. Me saludó, abrió la ventana y me dijo:

- Espérate, ahora tiro abajo mi pelo y subes, ¿ok?
- ¿Estás loca o cómo va? - le respondí.
- Soy especial. - y se ríe, aunque noto un toque de tristeza en su risa.

Al final, subí por las escaleras hacia su apartamento, como dios manda. Al llegar, la niña me abrazó, cogió el libro de mis manos y me invitó dentro. En sacar mis zapatos en la entrada de la casa, noté que olía mucho a hierro. Pasé por el pasillo que te lleva a las habitaciones y por una de las puertas abiertas se veía el salón. Estaba destrozado, todas las fotos familiares y cerámicas rotas en el suelo con algún rasgo de sangre. Cuando llegué a la habitación de Lyuda, ella estaba de espaldas hacia mí.

- ¿Qué ha pasado aquí? ¿Tus padres no estarán enrabiados cuando vuelvan de Perm? ¿Qué es todo esto? – no podía estar más confuso.

Ella se dio una medio-vuelta y me miró con lágrimas en los ojos. Tenía las manos sangrando y sujetaba una pistola.

- Lo siento, Pasha. Tengo que hacer esto.

Me dispara, una y otra vez hasta que me quedo inconsciente. ¿Esto es todo? Toda mi vida ha sido decidida en un momento, ¿cuál era mi causa? ¿Por qué? En esos últimos instantes de pensamientos, me preguntaba sobre todo lo que me pasó en la vida, todo lo que sucedió. La muerte de mi madre, mi hermana. La sonrisa de mi padre cuando mi equipo de fútbol ganó el campeonato del barrio. Todo para nada.

Abrí mis ojos, veía mucha luz y veía a una señora que me sonaba de cara.

- ¡Pasha! Por dios, pensaba que nunca te levantarías. – me dijo la señora con una cara que parecía a mi madre. ¡Es mi tía!

- ¿Qué pasa ahora? ¿Sabes lo que ha pasado?

- Sí, estoy consciente de todo. No solo te han disparado a ti. Han intentado matar a toda nuestra familia de sangre. Tu padre incluido.

- ¿Está bien?

- No... murió en el momento del disparo. Le dispararon en la frente. Menos mal que solo te han disparado en la barriga y en las piernas, ¿eh? Estoy tan aliviada que el asesino era un idiota.

- ¿Sabes quién le ha matado?

Procedió a explicarme toda la historia entera. Las 3 otras familias que formaban nuestro grupo de mafia, los Ibraguímovs, los Teréntievís, los Saydáshevís (la familia de Lyuda) querían matar a los Gamíдовs, a nosotros. Aparentemente, éramos una amenaza para conseguir el dinero de unos bancarios del centro de la ciudad. Mi padre quería una grande ración, casi todo, del dinero más grande para poder enviarme a Moscú a estudiar en MGU (Uni-

versidad Estatal de Moscú). Creó un gran desacuerdo, tan grande que decidieron quitarnos del clan, matando a todos menos a mi tía, mi primo y a mí. Me encontraron gracias a los vecinos de Lyuda oyeron varios disparos y llamaron a la policía. Lyuda se escapó por la ventana, seguramente escaló abajo, porque si hubiera saltado, se hubiera roto las piernas. La policía rompió la puerta y me encontró en el suelo, desangrando. Espero que no han dado cuenta de que somos una mafia. Ah, es verdad, la mafia ya no tiene nada que ver conmigo.

No sé como mi tía y mi primo quedaron a salvo, ya que, no escuche la historia mientras me la explicaba. Me dolió el corazón después de saber que nunca veré a mi gordo sonreírme cuando gane algún otro campeonato de fútbol. No lloré hasta que se ha ido mi tía. Cuando me quedé con la realización de la situación. Nunca oiré a mi padre desearme unas buenas noches. Nunca me pedirá que le haga una taza de té, nunca me dirá que venga a hablarle sobre mi día. Si no hubiera salido por la noche para darle ese maldito asqueroso libro a Lyuda, quizás me hubiera dado cuenta de los asesinos. Seguramente también estaban esperando para que se durmiera.

Después de varios días en el hospital, me dijeron que ya estaba todo curado y mi única restricción ahora era correr, porque si lo hago, mis heridas se volverían a abrir. Que difícil fue mi vida desde entonces. Realmente no te das cuenta de cuanto amas a alguien hasta que lo pierdes. Amaba a mi madre y a mi hermana, pero por mi padre me preocupaba. Siempre cuando no podía dormir o cuando se encontraba mal, yo estaba a su lado, después o antes de las muertes de mi mamá y hermana.

Mientras caminaba hacia mi casa, me sentí perdido, no sabía qué hacer entonces. Antes tampoco tenía ningún propósito en mi vida, pero tenía a alguien. Quería vengarme de los traidores a los que les llamaba mi segunda familia. Pero, no sabía lo difícil que eso sería.

ELS EXILIATS DE GUERRA ESPANYOLS A MANS DEL GOVERN DE LA REPÚBLICA FRANCESA

Anna Prats

“A la mémoire des 100.000 Républicains Espagnols, internés dans le camp d’Argelès lors de la RETIRADA de Février 1939. Leur malheur : avoir lutté pour défendre la Démocratie et la République contre le fascisme en Espagne de 1936 à 1939.”

“Homme libre, souviens toi”

Inscripció en record dels espanyols internats al camp d’Argelès

Cinc-centes cinquanta mil persones caminant per la neu, deixant empremtes amb la marca de la derrota. El seu objectiu? Una terra on poder tornar a viure i la promesa de fugir de la mort. I entre ells i aquell objectiu, muntanyes de neu, imponents abismes, fam i misèria. I, un cop creuades aquestes muntanyes, saltats aquells abismes, i afrontades la gana i el fred, l’horror.

Imageneu-vos a milers de persones treballant a mans forçades en ple desert, construint un ferrocarril. A milers allistats per la força a l’armada, lluitant i morint al front, defensant un país amb el que no només no es reconeixien, sinó que a més els havia tractat com a animals. A dones parint a la platja sense cap ajuda. A nens morint de fred durant el llarg hivern i homes morint de fam, o per pallisses de l’autoritat. Imageneu-vos intentar fugir d’una guerra per a ser classificats “d’indesitjables” i tractats d’escòria humana. Imageneu-vos un govern creant lleis per a poder empresonar als individus no pels seus delictes o crims, sinó per si podien representar una amenaça a l’Estat. I ara, oblideu-vos d’aquest Auschwitz, o aquell Dachau, i d’aquelles històries que s’han traçat en la ment

de tots, i moveu la mirada a l’altra bàndol de la guerra, a la “democràcia”, a la III República francesa; i que ressonin també els noms de Rivesaltes, Gurs o Argelès-sur-Mer.

Ens situem aleshores a la caiguda de Madrid a mans dels rebels. Milers d’espanyols creuen la frontera, mentre altres fugen a Catalunya, l’última esperança de la República. El 26 de febrer de 1938 el govern francès de Daladier decideix tancar la frontera amb Espanya. Uns mesos més tard, gràcies a la pressió internacional, decidirà tornar-la a obrir, però no sense prendre mesures. El 12 de novembre de 1938, a cinc mesos de la caiguda de la II República espanyola, es promulga a França el decret llei de reclusió administrativa per als “estrangers indesitjables”, és a dir, els espanyols republicans, anarquistes, socialistes, com també els voluntaris de les brigades internacionals que fugien de la guerra. Aquesta llei donava l’autoritat legal per a poder empresonar als refugiats que suposaven una “amenaça a l’Estat”, sense distinció dels crims que s’havien o no comés. Aquella llei seria l’inici del que després esdevindrien els camps de refugiats i l’explotació de la mà d’obra espanyola.

La traïció de la República francesa no es consumaria però fins a inicis del ’39, amb la signatura de l’acord Bénard-Jordana, en el que el govern francès reconeixia al règim franquista com a govern legítim d’Espanya. Mentrestant, l’ofensiva a Catalunya havia suposat la caiguda gairebé definitiva de la II República. Amb la batalla de l’Ebre perduda, la zona republicana dividida, i l’atac massiu al front català, Catalunya no trigaria en caure en mans del bàndol rebel, provocant un moviment massiu de cinc-centes cinquanta mil persones cap a les portes de França. Entre elles, el famós poeta Antonio

Machado, que moriria poc després d'arribar a França, però també altres intel·lectuals de l'època. En aquell panorama, el govern francès optaria per construir camps improvisats de refugiats a les seves costes més properes a Espanya, en un intent d'abastar l'immens nombre de desplaçats que tenia. Així, crearien diversos camps com els d'Argelès-sur-Mer, Barcarès – St Cyprien, Gurs, Rivesaltes, Septfonds i Vernet d'Ariège, camp on seria internat el meu besavi per part de mare.

L'estada en els camps francesos va ser, per als exiliats espanyols, i en general tots els residents, duríssima. D'aquesta estada en podem trobar testimonis, tant escrits com visuals, inscripcions o proves materials que corroboren els horrors que van viure. La Televisió Espanyola va fer un documental titulat "Cautivos en la arena", en el que parlava de l'explotació de la mà

d'obra per part del govern francès centrant-se en el cas del projecte del ferrocarril transsaharià que es pretenia que aquests construïssin, a Algèria. Amb la caiguda de Madrid, milers d'espanyols fugirien pel port d'Alacant, intentant arribar a territori francès. Cal tenir present, però, que les illes i territoris africans espanyols van ser una de les primeres victòries del bàndol nacional i que, per tant, era molt difícil fugir per allà. Argèlia es trobaria doncs, com també els territoris que no eren d'ultramar, amb un flux de refugiats grandíssim. La solució que trobaria el govern de Petain seria la d'obligar-los a formar part de la construcció del ferrocarril, el qual pretenia unir el Mediterrani amb el riu Níger. Les extremes condicions climatològiques, donades pel clima desèrtic del Sàhara, i les condicions de treball forçat farien que la taxa de refugiats morts s'elevés durant els mesos de construcció i, de fet, encara ara

es poden trobar tombes d'espanyols al desert del Sàhara, ossos perduts que ningú reclamarà.

Però, sens dubte, el camp que destacaria per la seva brutalitat i alta taxa de mortalitat seria el de Riversaltes, al sud de França. En arribar al poble, i donat que aquest no estava preparat per a l'arribada massiva de persones, els exiliats es concentrarien a la platja on, per no morir congelats, excavarien forats a la sorra per refugiar-se a dins. Imatges de persones mortes en la sorra o de dones parint a la platja, sense cap material ni ajuda mèdica, serien les que aquelles condicions produirien. I, mentre s'accelerava la construcció del que esdevindria al camp de refugiats, França entraria a la guerra amb Alemanya, de la qual no sortiria victoriosa, creant un cop molt dur al bàndol "democràtic". La culpa doncs d'aquesta derrota seria atribuïda a tots els classificats com a "indesitjables", paraula utilitzada tant per a jueus, gitans, maçons, enemics de França o refugiats espanyols. Així, passarien doncs a ser tractats com a escòria al camp en unes condicions inhumanes, vivint més de 20.000 persones en uns 600 barracons en situacions nefastes i patint fam, misèria i molt fred. "El momento de repartir el pan es terrible. Tenemos derecho sólo a una rebanada grande por persona. El jefe de cada barraca tiene una báscula y las pesa. Por dos o tres migajas, por unos gramos de más, estallan unas peleas horrorosas. La gente tiene hambre"¹. Així descriu Pepita de Bedoya, la qual arribaria al camp amb la seva mare de petita, la situació que vivien diàriament en el camp a l'hora de repartir el menjar.

Com a resultat, Petain no només aconseguiria mà d'obra gratuïta, sinó que a més crearia les anomenades CTE (Companyies de Treballadors Espanyols), obligant als espanyols a treballar fins a l'extenuació i la mort o a lluitar al front francès contra Alemanya. França troba-

ria doncs soldats que ja tenien experiència en les condicions i tàctiques de guerra i que no tenien els recursos per a negar-se a col·laborar, o per a fer que aquesta negació fos efectiva. Així, una part dels "indesitjables" espanyols passarien a integrar-se a l'exèrcit francès. Però els horrors viscuts pels espanyols no acabarien a aquí. Amb la invasió de França per part del III Reich el 1942 els espanyols exiliats arribarien a mans del nazisme. El règim nazi, aliat al futur dictador durant la Guerra Civil i el període posterior, preguntaria a Franco i Serrano Suñer què havia de fer amb ells. La resposta seria clara: "si no están en España no son españoles". Així, els espanyols exiliats serien desplaçats a camps de concentració alemanys com Auschwitz, o Mauthausen, en aquest últim es col·locarien a més de la meitat dels desplaçats.

Es calcula que 9.328 espanyols acabarien als camps del nazisme, una dada sorprenent tenint en compte que Espanya no participaria en la Segona Guerra Mundial de manera oficial, encara que sí que hi va enviar als voluntaris de la "División Azul" per lluitar contra la Unió Soviètica dins l'exèrcit de l'Alemanya nazi. Fins al final de la guerra, aquests espanyols internats no sortien dels camps de concentració, és a dir, fins el 1945. L'estada en aquest llocs nefastos comportaria terribles experiències i vivències, les quals serien després testimoniades en múltiples llibres com el de Benito Bermejo "Francisco Boix, el fotógrafo de Mauthausen" o el de "Los últimos españoles de Mauthausen" de Carlos Hernández.

Però la història de França i els espanyols silenciats no acaba aquí, sinó que té un darrer capítol: l'alliberació de París per part de la Novena companyia. "La Nueve" era coneguda literalment amb aquest nom perquè dels seus 160 integrants, 146 eres espanyols exiliats,

¹ *Rivesaltes, el Auschwitz francès que mató de hambre a los refugiados espanyoles. El Español. 31 de desembre de 2017.*

en la seva majoria anarquistes. En els seus uniformes es podia veure lluent la bandera de la ja dissolta II República, la groga, vermella i lila. La nit del 24 d'agost de 1944, nit de la recuperació de París, estaria doncs impregnada de cants com "Ay Carmela" i de dures lluites i, així, el 25 d'agost Charles de Gaulle desfilaria triomfalment per els carrers de París, acompanyat de quatre espanyols de La Nueve, simbolitzant l'alliberament de la capital. I, tot i la importància de la novena companyia en la victòria a París, la nacionalitat i ideologia política dels integrants d'aquesta companyia va ser, per molt temps, encoberta per les autoritats franceses. No va ser fins a 2015, que no van re-anomenar un dels jardins de la capital com a "jardí dels combatents de La Nueve", en honor a aquells homes que van lluitar contra les forces alemanyes.

Com s'ha pogut comprovar en l'assaig, la trajectòria dels refugiats espanyols no va ser ni senzilla, ni curta. Les raons per les que m'he decantat per aquest tema han estat principalment dues de molt pes. La primera raó era que volia parlar d'un tema personal, d'un tema que pogués fer meu. Com ja he mencionat anteriorment, el meu besavi va estar internat en un dels camps de refugiats francesos i, llegint-me una entrevista que li van fer, vaig trobar-me amb un fet molt interessant. A la entrevista, li preguntaven perquè després d'haver fugit a França al 1939 no s'havia emportat als seus fills amb ell i ell responia que quan la guerra finalitzava com que era l'encarregat de la gestió econòmica del Sindicat del cinema li van ordenar traslladar els diners de Barcelona a França i, mentre creuava els Pirineus, va veure cadàvers de nens petits a la neu i ja en aquell moment va entendre que si s'emportava els seus fills, perdria a algun. D'aquí vindria la seva decisió de tornar a Espanya en ple règim franquista, sabent que seria empresonat tant bon punt trepitges territori espanyol, en comptes de embarcar-se cap a Mèxic. La segona raó era que volia escollir un tema que no només tractes de silenciats, si no que fins i tot ara fos

silenciat. Volia tenir l'oportunitat de poder parlar d'un tema que encara ara no té el reconeixement que es mereix. Volia un tema amb el que de veritat pogués intentar donar veu a aquells que no la van tenir i ja mai podran.

Respecte al perquè aquesta història ha estat silenciada durant tant de temps, trobo que l'explicació ve donada per una senzilla frase de George Orwell, que després també va ser emprada per Winston Churchill: "La història la escriuen els vencedors". En aquest cas, i referint-nos al context històric de la dècada dels quaranta i de la Segona Guerra Mundial, França seria una de les màximes guanyadores, juntament amb Regne Unit, els Estats Units i la URSS (Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques). Conseqüentment, intentaria esborrar aquests fúnebres episodis de la seva història, i de fet ho aconseguiria per molts llargs anys. S'ha de dir que, en els darrers anys, França a admès públicament la seva responsabilitat entorn els exiliats espanyols. Tot i això, les veus dels supervivents dels camps francesos van quedar silenciades, sepultades durant tant de temps, que la majoria d'ells han mort. Van ser perdedors en una guerra i presoners en un altre país i, en ambdós casos, no van escriure la història. És per això que he considerat que les seves veus, algunes de les quals morien ofegades a camps d'extermini alemanys, són les veritablement silenciades.

MUTS I A LA GÀBIA

Una reflexió històrica sobre periodistes silenciats i el seu paper en democràcia

Pol Villaverde

El passat octubre de 2018, el món va mostrar-se consternat en conèixer les notícies sobre la desaparició del periodista crític amb el règim saudita Jamal Khashoggi. Després d'hores d'incertesa, les tesis que apuntaven a un assassinat premeditat orquestrat pel príncep hereu Mohamed bin Salman van anar guanyant força a mesura que es coneixien nous i reveladors detalls de les investigacions i s'anaven aclarint els fets. Aparentment, l'actitud del periodista incomodava al govern de l'Àrabia Saudita fins al punt que va dissenyar-se una estratègia per silenciar-lo a través d'un macabre assassinat sota el pretext d'uns tràmits de divorci al consolat del país àrab a Turquia. De fet, tot i haver estat proper al rei saudita en el passat, Khashoggi s'havia exiliat als Estats Units tement la censura i altres mesures contra les seves opinions discordants contràries a les polítiques governamentals i la línia oficial. Darrerament, escrivia una columna mensual al diari *The Washington Post*. Més enllà de la polèmica suscitada arrel dels interessos que van impulsar les dosificades filtracions d'informació a comptagotes a la premsa durant els dies posteriors, aquest esdeveniment posa de relleu la importància del paper dels periodistes compromesos en la societat global del segle XXI però també al llarg de la història.

Tot sovint, quan s'aborda la qüestió d'intentar definir com s'articula un estat democràtic de règim liberal es fa referència a l'existència de contrapoders de manera que cada branca de l'estat pugui contrarestar-ne a una altra i s'assoleixi un equilibri estable que aportï garanties democràtiques i eviti una perillosa acumulació de responsabilitats sobre un únic grup de persones. La separació de poders és un dels eixos vertebradors al voltant del qual s'articulen els valors republicans de llibertat, igualtat i

fraternitat. En aquests casos, s'acostuma a fer referència a la idea de separació de poders entre el legislatiu, l'executiu i el judicial com a un dels pilars fonamentals que eviten la corrupció i promouen la independència judicial, o dit d'altra manera, la neutralitat d'aquells qui han de vetllar pel compliment del marc normatiu de l'estat i han de dirimir responsabilitats en la comissió de delictes que amenacin la convivència i pau social.

Ara bé, quan es fan aquestes consideracions sempre s'oblida parlar d'un altre poder, el de la premsa i els mitjans de comunicació. És per aquesta raó que en l'assaig que teniu a les mans abordarem el paper del periodisme des d'un recorregut històric que ens permetrà establir la relació entre periodisme i democràcia per demostrar que, efectivament, les societats democràtiques tenen la necessitat de disposar de mitjans lliures per fiscalitzar el poder institucional, aconseguint així que el periodisme esdevingui un veritable quart poder a tenir en compte.

Al marge dels detalls més escabrosos sobre l'esquarterament del cos o els plans existents, el cas de Jamal Khashoggi és de gran transcendència en la mesura que condensa molts dels trets característics del periodisme silenciats. Nogensmenys, podria semblar un fet anecdòtic a ulls d'algunes institucions i és que fins i tot hi ha qui nega els fets basant-se en interessos polítics o econòmics. Però el cert és que es tracta d'un cas paradigmàtic que reflecteix una realitat existent malgrat els interessos que han portat a alguns governs mundials a mirar cap a una altra banda o minimitzar-ne el significat. Els recursos petrolífers de què disposa el país i les seves aliances exteriors han portat a que el Kremlin rus mai no hagi posat en entredit la versió oficial saudita, arribant a considerar que no hi havia raons objectives per desconfiar de les escasses o més aviat nul·les explicacions aportades pels dirigents del país.

Contràriament al que pugui semblar, països suposadament alineats amb la defensa dels drets

humans i la llibertat d'informació com ara els europeus no van tardar gaire a deixar de banda aquest principi o si més no relativitzar-lo en la cimera celebrada entre els representants de la Unió Europea i la Lliga d'Estats Àrabs. En aquest marc i preguntat sobre el grau de respecte d'alguns dels països participants a la cimera vers els drets humans, el president de la Comissió Europea Jean-Claude Juncker va afirmar que si hagués de limitar els seus encontres a dirigents escrupolosos en el compliment de la Declaració Universal dels Drets Humans la seva agenda amb prou feines arribaria al dimarts. Els propis Estats Units, tot i els informes de la seva agència d'intel·ligència, la CIA, no han posat en entredit els acords comercials amb l'Àrab Saudita i van arribar a negociar amb el govern turc sobre la qüestió. Un país, Turquia, que no surt gaire ben parat en els rànquings de llibertat de premsa i ha utilitzat el recent cop d'estat fallit per augmentar encara més la repressió contra els mitjans dissidents, utilitzant la suposada situació d'excepcionalitat com a pretext per empresonar a periodistes o amenaçar amb la clausura de mitjans de comunicació.

Ara bé, si volem entendre el periodisme silenciats és vital que ens remuntem als orígens d'aquesta professió per tal d'analitzar el rol que juga. Resulta difícil situar l'inici de la tasca periodística en la història de la humanitat, però el cert és que sempre ha existit una necessitat d'estar informat sobre l'actualitat social ja sigui a nivell de tribu, de poblat, d'assentament, de ciutat, de civilització, de nació o d'imperi. Si ens cenyim a la definició més estricta, considerant que el periodisme és un gènere informatiu que difon notícies amb regularitat, podem considerar que l'aparició dels primers diaris a finals del segle XVII és un punt d'inflexió rellevant o tal vegada l'inici del periodisme pròpiament dit. La tendència generalitzada des d'aquest punt ha estat la de l'augment de la freqüència amb què es generaven continguts i la velocitat amb què aquests continguts es transmetien a través d'un ventall de mitjans cada cop més divers i amb un públic creixentment ampli gràcies als

avenços tecnològics. Malgrat que la tecnologia ofereix una alternativa potentíssima per evitar la censura també pot convertir-se en un mecanisme de control de masses tal i com hem pogut veure amb la utilització de sistemes de punts i reconeixement facial per fomentar la bona ciutadania a la Xina.

Tanmateix, molts personatges de l'antiguitat clàssica han exercit de relators llegant-nos per escrit alguns dels fets més transcendents en el desenvolupament de les civilitzacions grega, romana o egípcia sense tan sols moure'ns de la Mediterrània. Però si hi ha un personatge a qui podem atribuir el paper de deixar constància de fets històrics aquest és sens dubte el propi Heròdot d'Halicarnàs, fins i tot considerant, a tall d'exemple, el seu biaix en enaltir la gesta de les polis gregues durant les guerres mèdiques davant dels pobles que coneixem com a perses. Les seves descripcions acurades de fets històrics l'han convertit en el primer historiador, si bé aquesta és una feina amb diversos punts en comú amb la de periodista. Ell va viure durant el segle VI a. C i tanmateix va ser un gran viatger que va conèixer el món que l'envoltava més enllà de la península del Peloponès. *La Història* d'Heròdot barreja objectivitat i mitologia de forma similar a la que posteriorment, en el context de la Roma imperial, farien servir els poetes èpics com ara Livi Andrònic, Neví, Enni i, especialment, Virgili. Aquest darrer va ser l'autor de *l'Eneida* entre d'altres obres menys destacades. Es tracta d'un relat de l'accidentat viatge del troià Enees pel mar Mediterrani que culminaria amb la fundació d'una nova ciutat promesa pels déus al Laci, a l'actual Itàlia. En aquest relat, l'autor idealitza la figura del protagonista, l'heroi que encarna els valors nacionals de Roma i dota al personatge d'una gran profunditat. Evidentment, estem davant d'un relat completament fictici que dista molt de la crònica periodística però igualment resulta d'interès ja que guarda una estreta relació amb el concepte que motiva aquesta reflexió històrica, la relació del periodisme amb el poder establert, amb l'estatus quo.

El primer dels emperadors romans, Octavi August, va encetar una màquina propagandística que habitualment és menystinguda com a factor determinant a l'hora de valorar l'èxit i expansió de Roma. A través d'escultures, temples, literatura i altres formes artístiques, la romanització va arribar a nombrosos indrets del territori sota control romà i els fruits d'aquest procés romanen com a peces clau en la història de l'art, esdevenint motiu d'estudi pels alumnes de 2n de Batxillerat. Les inscripcions de l'*Ara Pacis*, l'*August de Prima Porta* i la pròpia existència de la Maison Carrée són diverses encarnacions d'un tarannà imperialista i homogeneïtzador que va conduir al període de màxima esplendor i prosperitat conegut per l'imperi romà. L'anomenada *pax augusta* va ser possible gràcies a un impuls cultural i propagandístic molt potent, que va construir un discurs i una identitat nacional per mitjà de la difusió de valors com ara la rectitud, el coratge i la fermesa.

Aquesta visió consistent en subministrar a la població un relat grandios sobre els orígens divins de la ciutat de Roma pot relacionar-se, també, amb la coneguda màxima de *panem et circem*. Un cop cobertes les necessitats bàsiques de la població, n'hi ha prou amb entretenir-la per mantenir-se al poder i fer creure que els líders ho són com a conseqüència d'un pla diví sembla una constant entre els dirigents

passats. De fet, és comú en els règims unipersonals o pròxims a l'aristocràcia la utilització de tècniques per amedrentar les veus crítiques exaltant la història i enaltint els líders en tant que posseïdors de la veritat absoluta. Això és exactament el que fa Virgili amb l'*Eneida* quan idolatra la gens *Iulia*, la dinastia amb la que es relacionava l'emperador Octavi August. A més, un altre element que potencia el discurs únic i que es silenciïn les veus discordants és l'existència d'un aparell o estructura afí als dirigents polítics encarregat de promoure la difusió d'idees d'interès. Seguint aquest mateix exemple, trobem el cercle de Mecenes, la persona que dona nom a la figura de patró de l'art que, lluny de fer-ho desinteressadament, finançava la creació de literatura sovint amb un contingut molt determinat, com en el cas de Virgili.

El mecenatge interessat o fins i tot el suborn són mètodes per silenciar la difusió de determinades informacions i potenciar la circulació d'altres però aquesta no és l'única via per mitjà de la qual aconseguir objectius similars. És més, les influències econòmiques sobre els mitjans de comunicació són un element de pes en un context capitalista on regeixen els interessos econòmics i en ocasions prevalen sobre els criteris periodístics. L'orientació a l'obtenció de clics dels titulars de notícies en mitjans digitals avui en dia, una adaptació d'Internet

del sensacionalisme i els tabloides, és una mostra més de com els beneficis econòmics poden reorientar l'enfocament d'una notícia per quedar-se en detalls superflus o de part.

Actualment, aquests elements juntament amb d'altres que han estat sempre presents en el món del periodisme com ara l'existència de mitjans afins a unes i altres tendències ideològiques estan vivint un procés de reconversió cap a entorns digitals que podem constatar quan observem la polarització a la que condueix l'ús d'algunes xarxes socials. Facebook i Twitter disposen d'algoritmes i sistemes d'intel·ligència artificial capaços d'identificar corrents de pensament o filiacions polítiques a partir de l'anàlisi dels comentaris, *likes* o comptes seguits i fan servir aquestes dades per mostrar únicament contingut que interessarà als seus usuaris i, en darrer terme, guanyar visites i diners de publicitat. La radicalització de postures fruit de la lectura exclusiva de notícies alineades amb les visions pròpies que recorda a distòpies orwellianes com no és nova sinó que es tracta d'un fenomen que podem apreciar en els totalitarismes del segle XX, descrits en termes de Hannah Arednt a *Els orígens del totalitarisme* i que inclouen, entre d'altres el feixisme italià i l'estalinisme a Rússia.

Passem, doncs, a considerar la situació de la llibertat de premsa a l'indret d'on provenien els pobles germànics que tan molestos van resultar pels romans, àdhuc en temps del conegut com a emperador filòsof, Marc Aureli. L'Alemanya del segle XX va viure una època convulsa especialment crítica pel periodisme durant el nazisme. En arribar al poder, els comandaments del partit nazi amb Hitler al capdavant van instaurar una política basada en la por que perseguia l'adoctrinament de la població i és que ja des dels seus orígens el tarannà populista dels nacional socialistes va marcar el recorregut del partit de masses, un concepte relativament nou que va guanyar pes en gran mesura coincidint amb el règim feixista. Quan Adolf Hitler va arribar al poder al 1933, tan

sols el 3% dels diaris eren partidaris del nazisme i Alemanya tenia una gran estructura i cultura de premsa escrita. Després de més d'una dècada al poder, el diari més llegit al país era el *Völkischer Beobachter* (l'observador del poble), un mitjà que basava el seu contingut en cròniques sobre actes del partit, atiar el foc d'una imminent i perillosa revolució comunista, crítiques a la feblesa de la democràcia i mantres antisemites farcint-ho tot plegat d'eslògans nazis. La propaganda va complementar-se amb accions concretes (empresonaments, per exemple) que exhibien la força i determinació del govern contra sectors de la població crítics a qui se'ls denegava la ciutadania de ple dret o eren directament tractats com a enemics del poble.

Podem enllaçar aquesta consideració, salvant, com és evident, les distàncies entre ambdós casos, amb unes polèmiques declaracions del president dels Estats Units, Donald Trump. En elles afirmava que la premsa és "l'enemic del poble", incidint en el missatge de les anomenades *fake news* o notícies falses. La ridiculització i els atacs cap als mitjans rivals com la CNN en el cas que ens ocupa és també una forma de silenciar el periodisme per mitjà de la coerció. Seguint amb la tristament cèlebre expressió, cal tenir present que els seus orígens es troben a la Revolució Francesa, quan alguns sectors titllaven amb aquest qualificatiu qualsevol oposició al moviment revolucionari. En qualsevol cas, quan veritablement pren tints més foscos és a partir de l'ús que Lenin i posteriorment Stalin en fan per justificar mesures com les maltissament paranoiques purgues estalinistes, que van causar la mort de milions de persones a gulags. D'altra banda, l'autor noruec Henrik Ibsen va escriure una obra teatral titulada *Un enemic del poble* que abordava el tema d'un home que s'enfrontava a la voluntat de les autoritats d'una ciutat. Aquella obra amb una marcada càrrega ideològica va inspirar en gran mesura a Joan Puig i Ferrer en la redacció d'*Aigües encantades*, un drama modernista destacat en la literatura catalana del segle XX.

Cal considerar que és legítim que el periodisme tingui una opinió pròpia o fins i tot uns interessos perquè pretendre assolir la absoluta objectivitat sembla encara una tasca quimèrica malgrat els esforços per part de mitjans especialitzats en aquest aspecte com *Newtral* o programes que giren entorn aquest concepte com en el cas de *El Objetivo* de La Sexta. Totes dues són iniciatives vinculades a la figura d'Ana Pastor. En efecte, resulta pràcticament impossible no implicar-se en els problemes i prendre partit a favor del dèbil seguint la línia del que defensava l'il·lustre Richard Kapuscinski, autor d'*Un dia més de vida*. Quelcom similar a allò descrit pel reputat periodista és el que Luis Buñuel aspirava a fer amb *Las Hurdes, tierra sin pan*, un documental sobre la realitat a una de les regions més pobres i endarrerides d'Espanya a començaments del segle XX. El compromís reivindicatiu que aparentment mostra el director i sobre el qual se'n reflexiona a *La España vacía* de Sergio del Molino és portat a l'extrem amb escenes que exageren i fins i tot falsegen la situació de les Hurdes. Així mateix, l'exposició *Creadors de consciència* al Palau Robert de Barcelona també sembla posicionar-se en aquesta línia: el periodisme té una tasca social concreta que va molt més enllà del relat fred dels fets. Però amb tot, malgrat la impossibilitat de suprimir completament qualsevol tendència a l'enfocament subjectiu dels fets, la voluntat d'informar ha de prevaldre per sobre dels interessos i les formes de manipulació i propaganda antigues i modernes de les que hem parlat han d'evitar-se. Quin és el paper del periodisme? Denunciant els abusos de poder o retratant la realitat asèpticament?

Fa unes línies, hem reflexionat sobre la llibertat econòmica dels mitjans i la seva relació amb les grans empreses, governs o grups de poder en diferents moments de la història per concloure que la transparència és un factor clau. Retre comptes sobre l'origen del finançament d'un mitjà potser no evita que s'influèncii sobre els seus continguts però si més no possibilita una lectura crítica i conscient. Els elements

que alimenten a la polarització rarament fan cap servei a una societat que a vegades ja tendeix a l'enfrontament *per se*.

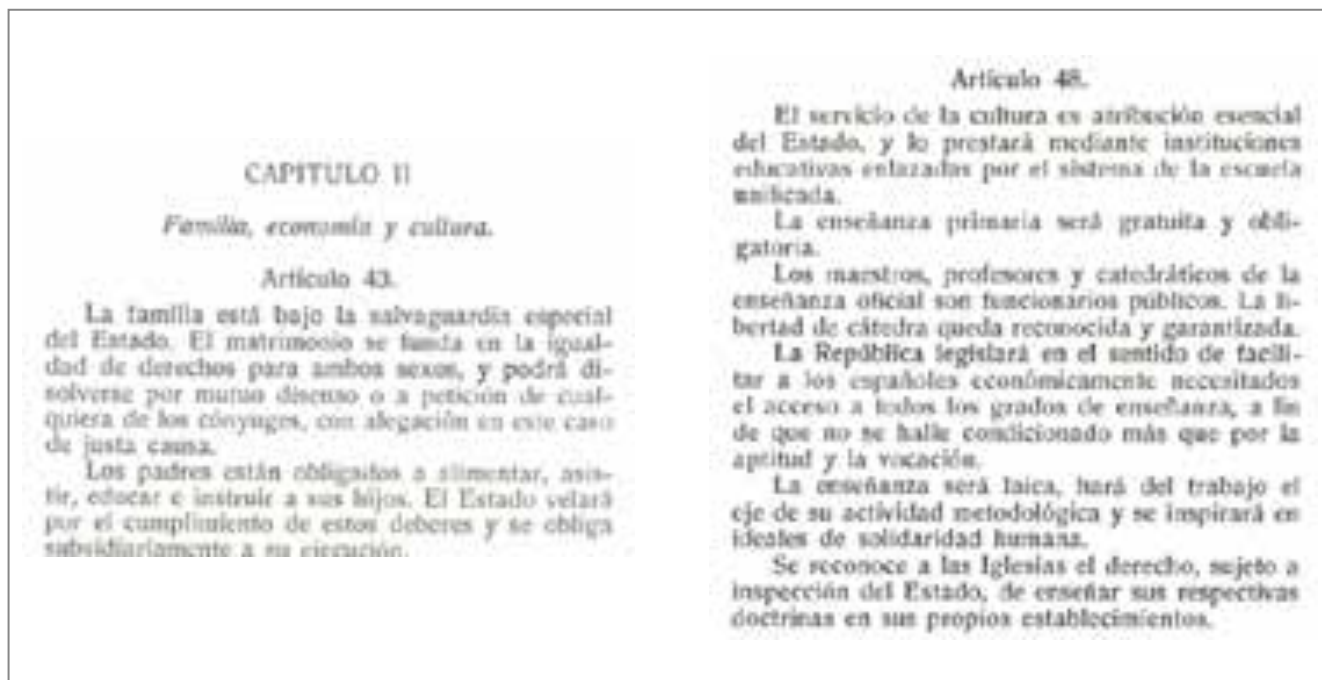
Finalment i a mode de conclusió, quin és l'estat de salut actual del periodisme? Les declaracions del màxim dirigent dels Estats Units, primera potència mundial, tenen ressonàncies passades no gaire agradables i la impunitat amb la que actuen contra el periodisme crític i dissident és esfereïdora a llocs com Turquia, amb desenes de periodistes empresonats per raons polítiques. De la mateixa manera que les xarxes s'han comportat com un espai de llibertat i organització col·lectiva i transversal a la primavera àrab o la pròpia Espanya i, obrint el diafragma, a múltiples indrets del planeta, aquestes tecnologies poden esdevenir veritables eines de control massiu. La tecnologia no és més que una eina que pot conduir-nos cap a 1984 o allunyar-nos-en. Tal i com va passar amb la impremta en massa, els avenços en les eines de difusió poden guiar-nos cap a una premsa diversa, forta i lliure de l'Alemanya de la República de Weimar o cap a una premsa de pensament únic com en l'Alemanya nazi de pocs anys després.

En aquest sentit, caldria revisar fins a quin punt declaracions com les de Donald Trump titllant a la premsa d'enemic del poble són d'ajuda per construir estats on el quart poder jugui el paper que la societat necessita. Perquè tal i com hem vist amb Khashoggi, amb Turquia, amb la Roma clàssica, amb el nazisme, amb l'estalinisme o com veiem amb els informes de Reporters Sense Fronteres és sobre el periodisme compromès que es recolza en gran mesura el sistema democràtic. El dret de protesta és el més important dels drets perquè és aquell que et permet exigir-ne d'altres. I sense periodisme, sense el quart poder, no hi ha la difusió d'idees necessària ni hi pot haver protesta. Començàvem amb Khashoggi i acabem amb ell: la revista *Time* va escollir-lo, juntament amb altres periodistes perseguits, persona de l'any. El reconeixement públic també és un progrés.

ALIMENTAR LA MENT

Comentari d'una font històrica relativa a l'educació i cultura a la Segona República

Pol Villaverde

Fragments de la Constitució de 1931

FONT: Elaboració pròpia a partir del text de www.congreso.es

Aquesta font històrica correspon a un fragment extret de la Constitució de la Segona República espanyola aprovada l'any 1931. Es tracta d'una font jurídica primària de caràcter textual que mostra dos dels articles de la Carta Magna vigent en temps de la Segona República (1931-1939) referents a les qüestions culturals i educatives. Més concretament, és una part de l'article 43 i la totalitat de l'article 48 dins del Capítol dedicat a la família, l'economia i la cultura. En tots dos casos, aquests articles est troben sota el capítol II i exposen, d'una banda, els drets i deures de les famílies i, de l'altra, l'estructura, l'organització i els plantejaments del sistema públic d'educació que haurien de servir com a punt de partida per al desenvolupament de legislació específica en el sentit de facilitar l'accés a la pròpia educació independentment del nivell econòmic.

Cal emmarcar aquesta font en un context de convulsió i d'inestabilitat política als inicis de la Segona República, al 1931. La Restauració borbònica (1874-1931) amb el seu període de crisi (1898-1931) juntament amb la instauració del Directori Militar (1923-1926) i la dictadura de Primo de Rivera fins a 1930 van precedir la proclamació de la República i la marxa del rei Alfons XIII. Aquestes etapes consecutives de la història d'Espanya havien mantingut la figura del monarca però, cada cop més, se l'acusava de ser un dels causants dels problemes del país. Tant és així que en una carta pública després de les eleccions municipals on s'imposaren les forces republicanes -o, si més no, així va ser als nuclis urbans- Alfons XIII anuncià que marxava d'Espanya pel bé de l'estat tot i afirmar que hauria pogut mantenir el control de la situació en cas d'haver-ho desi-

tjat gràcies al seu poder i gran influència sobre els sectors majoritaris de l'exèrcit.

Després de la catàstrofe del 1898 amb la pèrdua de les colònies, es va viure una situació de desesperança que va estimular més el creixement dels moviments obreristes i nacionalistes. Aquesta va ser una tendència que es va veure accentuada a finals de la dècada de 1910 com a conseqüència d'un mal aprofitament de l'oportunitat econòmica generada per la Primera Guerra Mundial (1914-1918) i que va desembocar en l'aparició de la Mancomunitat de Catalunya (1914-1925) o l'època del pistolerisme a Barcelona amb fets com la vaga de la Canadenca de 1919, de la qual tot just el dia 10/02/19 se'n celebra l'aniversari.

Obrint el diafragma a una perspectiva europea, veiem l'acostament de l'auge del feixisme en ple període d'entreguerres. Les grans potències europees es trobaven en una època de reconstrucció i el Tractat de Versalles de 1919 havia preparat unes condicions properes a l'ofegament econòmic per Alemanya, que determinats sectors de la població van aprofitar com a catalitzador del descontentament popular. Així mateix, els efectes del crac del 1929 i el dijous negre a la borsa dels Estats Units que generarien la Gran Depressió (1929-1941) s'havien fet notar a Europa, si bé atenuats en comparativa amb les dures conseqüències que van tenir per a la població estatunidenca. En acabat, cal tenir present que els imperis colonials estaven arribant a la seva fi i el procés de pèrdua de colònies viscut per Espanya al 1898 es reproduiria de forma similar amb altres estats del seu entorn més proper en aquell període de temps.

Un cop observat el context històric, passem ara a analitzar el contingut de la font. En primer lloc, l'agrupació dels termes de família i cultura sota el mateix capítol que el d'economia denota la voluntat de posar en valor aquests dos conceptes i equiparar-los en certa mesura a l'altre. A més, les referències al model edu-

catiu apareixen en relació a la cultura de manera que es pot constatar que aquest aspirarà a ser un dels eixos vertebradors de la política dels governs republicans. De fet, alguns dels cartells més cèlebres del bàndol republicà durant la Guerra Civil (1936-1939) recollien crides a la instrucció de les tropes per mitjà de la lectura i apel·laven a l'educació amb eslògans com "combatiendo la ignorancia derrotareis al fascismo". Entrant a la valoració del contingut del text pròpiament dit, podem apreciar que l'educació dels fills consta com a una de les obligacions dels pares. El text constitucional posa de relleu la importància que els pares, a més d'assistir i alimentar els seus fills, també els proveeixin d'aliments per a la ment, és a dir, que garanteixin el seu accés a l'educació.

En aquesta mateixa línia, l'article 48 és molt explícit en afirmar que la República procurarà accés a l'ensenyament a tots els espanyols "econòmicament necessitats". Resulta interessant observar quina és l'aproximació que s'adopta en la redacció de la Constitució en

allò relatiu a la religió en l'educació. El text suposa un important salt en direcció a la laïcitat de l'Estat, especialment considerant la gran influència de l'Església sobre els governs de la Restauració i el seu profund arrelament en l'àmbit rural, que seria un dels impulsos de la reivindicació tradicionalista del carlisme.

A més del laïcisme, un altre dels valors que propugna l'article és el del treball, que possiblement s'hi inclogué per influència de l'obrerisme. Però si hi ha quelcom que veritablement crida l'atenció és l'ideal de solidaritat humana sobre el que se suposa que es recolzarà el sistema educatiu. Es tracta de la inclusió d'una referència amb una clara vocació internacionalista que transcendeix les fronteres d'Espanya apel·lant a la humanitat com a conjunt. Podem relacionar aquesta visió amb elements com ara el referent de la revolució russa de 1917 per alguns sectors del socialisme i anarquisme espanyols. Tanmateix, l'inici de l'article ja denota el pes que la cultura tindrà a la República a través de l'impuls de xarxes de biblioteques que

acostin el coneixement a la ciutadania seguint tesis il·lustrades. També es proposa una escola unificada i s'assegura que la cultura "és atribució essencial de l'Estat", refermant la idea que tot just esmentàvem.

Així mateix, la Constitució recull el reconeixement de la llibertat de càtedra i alhora reconeix el dret de les Esglésies -en plural, fet gens menyspreable- a ensenyar les seves respectives doctrines. De tota manera, limita l'ensenyament de la doctrina als espais propis de les Esglésies, que estaran subjectes a inspecció, i el desvincula de l'educació pública. Aquest fet contrasta amb l'ordre establert en temps de la Restauració ja que van donar-se casos com el l'expulsió de diversos professors per negar-se a jurar fidelitat a la monarquia i respectar els dogmes del catolicisme quan va entrar en vigor el decret del ministre Orovio al 1875.

A tall de conclusió, podem apreciar que els àmbits de l'educació i la cultura van ser clau en la redacció de la nova Constitució republicana i van suposar un canvi de paradigma evident. Si comparem el tractament que se'n feia en temps de la Restauració, veiem una evolució cap a la gratuïtat de l'educació primària i el laïcisme mentre que si efectuem la comparació amb altres estats de l'entorn europeu, constatem un tarannà internacionalista i aperturista inèdit, contraposat a la tendència d'associar religió i valors militaristes amb l'ensenyament com en el cas de Mussolini a Itàlia en aquell mateix període. Aquesta Constitució no només va suposar un trencament amb l'Espanya de la restauració, sinó que també va esdevenir la base d'avenços educatius que la República exhibiria amb orgull, per exemple, al Pavelló de la República de l'exposició internacional de París de 1937, en plena Guerra Civil espanyola a mode de baluard d'argumentació en defensa del bàndol republicà en front del nacional. Però, sobre tot, algunes de les idees recollides esdevindrien fonaments essencials de la concepció contemporània de l'educació al segle XXI.

Claudia Albisu

ÀGORA

HARDWARE O SOFTWARE?

Dissertació sobre realitat i aparença en el món actual

Pol Villaverde

La pregunta per la realitat i l'aparença no és nova, de fet ha estat una de les qüestions preeminentes en la història de la filosofia, però avui en dia sembla elevar-se amb renovada vigència perquè la poca claredat de la línia entre aquests dos termes, ja equívoca i confusa per se, ha adquirit una dimensió desconcertant amb l'arribada de l'era digital i les noves tecnologies. Tant és així que han nascut conceptes nous tan paradigmàtics del desdibuixament entre realitat i aparença com el de realitat virtual o realitat augmentada per referir-nos a avenços tecnològics sorprenents i inquietants a parts iguals. Tanmateix, el tema de fons que se'ns planteja no és altre que el de la recerca de la veritat en un context en què l'expansió de les anomenades fake news i la post veritat descrites per Harari a *21 lliçons pel segle XXI* sembla inexorable. Però, tot i les veus que neguen interessadament l'existència d'una única realitat, aquesta hi és, per molt que sovint romangui desconeguda per a nosaltres. Per això ens cal la voluntat de reflexionar i esforçar-nos per entendre-la, en paraules de Hannah Arendt. Per tal de seguir aprofundint en la qüestió cal fer dues consideracions prèvies ineludibles.

En primer lloc, hem de definir les paraules realitat i aparença. Entenem per realitat tot allò que té una existència efectiva i tangible, la substància que rau darrera l'aparença. Aquí cal anotar que, contràriament al que es pugui pensar, no hem de circumscriure la realitat exclusivament a allò físic, sinó que la definició es fa extensiva a tot allò que tingui un impacte mesurable directe o indirecte sobre el món físic. És el cas del vague concepte d'Unió Europea, que tot i no ser un ens palpable afecta fortament la vida quotidiana de centenars de milions de persones. Quelcom similar passa amb el Déu cristià, influent en el comportament dels

creients. Per tant, podem afirmar que la UE i Déu són reals no perquè així ho diguin llurs textos sagrats o tractats fundacionals -que poden incomplir-se i no correspondre's necessàriament a la realitat- o perquè existeixi un ens creador totpoderós sinó perquè d'una forma o altra tots dos afecten l'avenir de persones i coses d'indubtable existència física. Ben diferent és el debat sobre com percebem aquests elements físics, però es tracta d'un altre camp.

Acotada la realitat a allò substancial que transcedeix l'aparença queda resoldre què és, doncs, l'aparença. És la forma en que quelcom ens arriba, ho percebem o ens és transmès. Seguint el fil dels exemples anteriors, el Déu cristià sovint es representa com un home gran i barbut però això no comporta que la concepció divina dels cristians es limiti a la d'un home d'avançada edat. Quan Miquel Àngel pinta un home vell, fort i amb barba a la Capella Sixtina no pensa que un avi pugui ser Déu, sinó que busca una forma de plasmar en una pintura bidimensional la idea de divinitat. La segona consideració té a veure amb els mitjans per fer una aproximació a la qüestió de la realitat i l'aparença. El propi llenguatge que fa servir aquesta dissertació és en ell mateix una abstracció de la realitat i per tant cal tenir en compte que no actua com a catalitzador neutral del pensament. Wittgenstein ho explica distingint entre el llenguatge ordinari, sense relació de causalitat entre paraula i significat i el llenguatge ideal, estructurat en consonància amb la realitat.

Hi ha qui afirma que no existeix una única veritat i s'empara en el relativisme de forma interessada per avalar certs discursos carregats de fal·làcies des de la complicitat del mutisme, equiparant totes les posicions en un debat i

tipificant-les d'igualmente vàlides. Aquest raonament desqualifica les veus d'experts amb el pretext que "tothom té una opinió i ningú coneix la veritat" i sovint apel·la als sentiments i la visceralitat més que no pas a la raó. Ho hem pogut copsar amb el malaurat èxit en l'ús de la mentida de forma sistemàtica i desacomplexada com a mitjà de propaganda política present en l'auge de la ultradreta dels Trump, Le Pen, Orbán, Bolsonaro o Abascal quan aborden el tema migratori o es posicionen amb el negacionisme del canvi climàtic. Les dades estadístiques de tendències apunten en una direcció i la generalització de fets anecdòtics com una onada de fred ho fan en sentit contrari.

Un esdeveniment puntual pot donar una determinada aparença que, quan es tinguda en consideració dins del seu context, es demostra errònia. Tot i així, sovint es recorre a l'anècdota discordant amb esperit utilitarista per desacreditar raonaments altrament impecables. Amb tot, és igualment perillós abandonar tot pensament crític i rendir-se als peus de persones carregades de títols acadèmics que també poden tenir interessos ideològics. Sota l'aparença d'un prestigiós mitjà de comunicació s'hi pot amagar una campanya de desinformació amb la finalitat d'alterar els resultats electorals com vam veure amb Facebook i l'escàndol de Cambridge Analytica. Per tant, cal cercar l'equilibri entre aquestes dues postures i confrontar aquells qui s'escuden en les aparences per negar la realitat. La realitat existeix però en ocasions es negada perquè difereix de les visions sostingudes, i es prefereix magnificar una anècdota davant la perspectiva de la rectificació -obviant que, en efecte, rectificar és de savis.

Precisament les xarxes socials són un dels àmbits on la dualitat entre aparença i realitat es fa palesa amb més intensitat avui en dia. Concebem els perfils d'Instagram i Twitter com un lloc on traçar el nostre jo ideal o aquella imatge esbiaixada que volem projectar de la nostra persona, empresa o escola. Un cop més, fins i

tot hem generat nou vocabulari amb la paraula "postureig" i existeix una tendència a l'esnobisme segons la qual tots ens tornem experts en el darrer èxit literari o esdevenim crítics de cinema de l'estrena de torn. De la mateixa manera, és habitual l'ostentació en comprar un nou producte i, en última instància, això condueix a una espiral consumista que ens fa desitjar allò que els altres posseeixen i exhibeixen ostentosament. Pensem que adquirint aquell producte, aconseguirem també les emoticones de felicitat que solen acompanyar les publicacions d'aquesta mena i, tot i que potser ens sentim decebuts per la compra, la nostra voluntat d'aparentar una vida perfecta ens condueix a simular felicitat en un vídeo que després compartirem amb els nostres seguidors, amplificant l'associació d'idees producte-felicitat i convertint-nos, al nostre torn, en altaveus reverberadors d'estereotips de consum.

La pregunta per l'essència, per la realitat, està estretament vinculada a la pregunta per la identitat personal o per l'existència d'una veritat absoluta. En la línia del pensament aristotèlic, cada individu participa d'idees que, en certa mesura, són superiors i més àmplies ja que l'individu no es pot definir sinó a partir de la pertinença a grups majors. És la combinació de la pertinença a diferents grups el que el defineix i fa únic. En aquest sentit, ens podem remetre a la preocupació grega clàssica per la unitat i la multiplicitat així com la contraposició entre el moviment d'Heràclit i l'estaticisme de Parmènides. En conseqüència, sorgeixen dues aproximacions diametralment oposades a l'existència d'una única realitat que han perdurat al llarg de la història amb molts canvis i variacions. Mentre que el fil obert per Heràclit, continuat en certa forma pels sofistes i, arribant als nostres temps, els negacionistes del canvi climàtic -sovint al servei del millor postor- desemboca en la negació de l'existència d'una sola realitat, el fil originat en Parmènides i continuat per Plató s'esforça en aproximar-se a una veritat única però llunyana i distant.

Un juego peligroso - Pawel Kuczynski

Al llarg de la història, es compten per centenars les situacions en que hem combatut la ignorància per aproximar-nos a la realitat gràcies a avenços científics i l'evolució del propi pensament. Ara entenem, per exemple, la naturalesa de la llei de la gravetat però això ens ha desvetllat la incògnita sobre com aquesta afecta als forats negres. Per cada pregunta trobem una resposta i sovint també sorgeix un nou interrogant. Les solucions a les que arribem poden ser limitades i esmenables quan, en un futur, assolim un major grau de coneixement del nostre entorn. Però quan no és així, quan som incapaços de trobar la resposta amb celeritat, la sortida fàcil és negar que aquesta existeixi. Doncs bé, el cert és que les respostes hi són i la realitat també, simplement les hem d'anar a buscar més enllà de l'aparença i dubtar de les solucions màgiques basades en la manipulació interessada.

Per acabar, falta una última qüestió per dirimir: és l'abstracció el camí a la realitat i a l'abandonament de l'aparença? Sens dubte la resposta platònica -coincident en aquest punt amb la *Primera meditació* de Descartes- seria afirmativa, i disciplines com la matemàtica i la geometria, que tendeixen a la generalització, la bellesa i la perfecció es basen en l'objectivitat. Amb tot,

l'art i la literatura sovint també van en la línia de l'abstracció i en canvi difícilment podríem considerar-les objectives. A més, d'acord amb la definició que hem estipulat abans, la possibilitat de mesura és un element important de l'objectivitat i l'abstracció dificulta aquest fet. Començàvem la dissertació amb una pregunta sobre realitat i aparença en relació amb l'actualitat i l'acabem amb una altra que relaciona tots dos conceptes amb el grau de concreció. És allò físic, concret i tangible més proper a la realitat que allò eteri i amb vocació generalista? Aristòtil o Plató? Heràclit o Parmènides? Populismes de dretes o pragmatisme? Doxa o ciència? Allò profà o allò diví? Hardware o software?

Què és l'ordinador? El seu hardware o el seu software? Potser aquesta metàfora ens ajuda a entendre que la realitat aparent, tangible i física -els components de l'ordinador- al cap i a la fi no és més que un mitjà per experimentar la realitat intangible -els programes. Queda clar que l'aparença és el mitjà que expressa la finalitat essencial. Apliquem ara aquest raonament de tints platònics a l'home. Som cos o ànima? Existeix una cosa sense l'altra? És l'ànima alguna cosa més que connexions neuronals? Preguntes amb resposta; respostes desconegudes.

¿QUÉ ES REALIDAD Y QUÉ ES APARIENCIA EN EL MUNDO ACTUAL?

Eduardo Castellet Nogués

Ortega y Gasset dijo el siglo pasado “Yo soy yo y mi circunstancia, y si no la salvo a ella no me salvo yo”. Él hacía referencia a que la gente de su época debía intentar solucionar el clima de odio y de inestabilidad en el que se hallaban, y es que, para Ortega y Gasset, el hombre no era hombre sin su contexto. Yo adapto esta frase a la realidad de la siguiente manera: “La realidad es la realidad y su contexto”.

Ha habido épocas y sociedades en las que lo que ha primado ha sido la verdad y la realidad. Tales eran los humanistas del Renacimiento o los ilustrados franceses; para ellos, todo debía ser demostrado empíricamente, de no ser así, no era verdad. A día de hoy; la verdad y la realidad son objeto de asaltos constantes, ya que hemos descubierto la media-verdad. Una media-verdad es una verdad recortada. Esto sucede cuando interesa dar un mensaje en concreto, sobre todo en política. Esas medias-verdades acaban convirtiéndose en la verdad para mucha gente, sin embargo, yo defiendo que, aunque la mayoría de la población piense algo, eso no tiene por qué ser cierto; defiendo por tanto la realidad como un ente diferenciado de la media-verdad.

Esta última no es la realidad, ya que no la acapara enteramente. Pongamos un ejemplo. Supongamos que recibimos el siguiente titular: “Soldado israelí mata a adolescente”. Es algo cierto, sin embargo, poco más tarde recibimos otra noticia: “Soldado israelí ejecuta a adolescente que intentaba hacer estallar una bomba”. Y poco más tarde leemos: “Soldado israelí abre fuego contra un adolescente con un chaleco bomba tras haber destruido su casa”. Nuestra perspectiva de un titular a otro ha cambiado

de forma radical, y es que aunque los dos primeros no eran una mentira, tampoco eran una verdad, ya que ambos ocultaban cierta información crucial. Estas medias-verdades son por tanto interpretaciones de la verdad, simples apariencias. Sin embargo, para alguien que solo lea el primer y segundo titular, esa es su realidad. Esto sucede constantemente en todos los medios de comunicación, alargando así la distancia entre la población y la realidad. Un hombre con un pensamiento anti-israelí leerá únicamente el primer y tercer titular, ignorando el segundo, pues le hace sentir incómodo, consiguiendo al final que cada individuo esté abierto únicamente a cierta parte de la información, imposibilitando así el acceso a la realidad. Esta predisposición respecto a la información es fruto de una suma de medias-verdades anteriores, una combinación de pensamientos y vivencias anteriores. El resultado de esto es que al final nadie posee la verdad, ya que aquel americano que solo lea el *New York Times* y vea la *CNN* se enterará de una mitad equivalente de la realidad que aquel que solo vea *FoxNews*, mas ninguno de ellos tendrá la verdad. Vemos así como, al interpretar, el ser humano es susceptible al error; por tanto, la realidad no es un elemento tangente al hombre, sino un ente paralelo, algo que podemos observar y a lo que podemos aproximarnos sin jamás llegar a tocar.

Sin embargo, cabe tener en cuenta la memoria, y es que la realidad puede ser olvidada. Lo hemos visto a lo largo de la historia: en la falsa sentencia tras la Gran Guerra de que Alemania era la culpable de esta o cuando se habla de la Guerra de Vietnam en los Estados Unidos de América. Debido a motivos ideológicos,

la verdad y la historia suelen ser recortadas y puestas a disposición de quien las cuenta. La realidad entera sobre estos eventos o bien ya ha sido olvidada o no se quiere recordar y, por tanto, sustituimos la carencia de esta con una apariencia, algo que se parece a la realidad sin llegar a serlo, pero que al final consigue su objetivo. Hace 20 años, todo el mundo conocía los gulags de Stalin y todos sabían de la persecución política en la URSS; sin embargo, a día de hoy estos hechos van cayendo en el olvido, ya que cada vez más gente recuerda a la URSS únicamente por la Carrera Espacial y por vencer a los nazis en los años 40. Y es que es posible que algún día no haga falta recordar lo primero, ya que ello implicaría decir que los aliados no eran los “buenos de la película” y distorsionaría el relato sobre la Segunda Guerra Mundial. Lo vemos en Cataluña con el esclavismo; poca gente a día de hoy sabe que ciertos empresarios catalanes fueron conocidísimos esclavistas, y menos lo sabrán, ya que esto mancharía la moral de ciertos ideales políticos. Pero lo volvemos a ver con la crueldad del colonialismo belga en el Congo. A día de hoy muchos piensan que Bélgica es un estado ideal, mas ignoran el genocidio que sus gentes llevaron a cabo en el Congo sin motivo aparente. La lista sigue y parece no acabar, y es que conforme pienso en más ejemplos me doy cuenta de que la realidad y el humano parecen entes incompatibles.

Entiendo la realidad como lo único que es hecho y existe en un estado completo, o dicho de otra manera, el hecho y su contexto. Si hablamos solo del hecho estamos hablando de una apariencia, ya que este es incomprensible sin su contexto de fondo; de igual manera hablar

solo del contexto sin mencionar el hecho tampoco es una realidad. El hombre de hoy en día, sin embargo, no solo menciona únicamente el hecho sin aportar nada más, sino que suele manipular el hecho a su antojo, a veces incorporando información falsa y a veces recortando cierta información.

La pregunta de esta disertación, sin embargo, no pregunta qué es la realidad y qué es la apariencia, sino qué es la realidad y qué es la apariencia en el mundo actual. A día de hoy, lo que se considera realidad es lo que en verdad es la apariencia y la apariencia es mucho más superficial. Vemos como esto se está acentuando en los métodos para dar las noticias: es mucho más apelativo ver un vídeo de gente muriéndose por la calle en la disputada región de Alepo antes que leer un artículo del *Guardian* sobre las FDA (las Fuerzas Rebeldes Sirias) en Siria. Y es que conforme pasa el tiempo se vuelve más popular ver y sentir cosas antes que adquirir conocimiento sobre ellas, creando un conocimiento falso y superficial, apoyado únicamente en los sentimientos y la emotividad.

Tras redactar esta disertación me doy cuenta de que pienso diferente a mi yo del principio, ya que me doy cuenta ahora de que no es que la realidad sea ella y su contexto, sino que el contexto hace la realidad. La realidad está fuera de cualquier tipo de comportamiento humano, ya que es imposible que un hombre sea capaz de conocer a la perfección un hecho y su contexto. Por consiguiente, mi conclusión es que la realidad es hecho y su contexto en un único concepto y que esta está fuera del alcance de la intervención de los humanos, quienes, al no poder acceder a ella, la manipulan.

REALIDAD Y APARIENCIA

Alejandro Amat

*«Si el error se opone
a la verdad, la apariencia
se opone a la realidad.»*

- Enrique Santín

Mis padres decidieron llamarme Alejandro ya que les resultaba un nombre agradable y daba lugar a una conexión nominal entre mi tío y yo. Sin embargo, son pocas las veces que he visto a alguien acudir a mí pronunciando esas nueve letras. De hecho, muchos de mis conocidos se refieren a mi persona con el apelativo de 'Clansy': nombre con el que me doy a conocer en diversas de mis redes sociales. Nunca lo había meditado, nunca debatí en mi interior sobre la apariencia y la realidad de un nombre, lo que significa tener un distintivo único que puede ser moldeado según el entorno, las aptitudes y... ¿Las redes sociales? En el momento en el que un conocido mío pensó que mi verdadero nombre era Clansy, me di cuenta de que existía un terrible barranco de ignorancia en el que podríamos caer aquellos que viviéramos en la realidad sensible y en lo fácil que sería controlarnos para aquellos más próximos al mundo inteligible.

Durante estos últimos años han sido muchos los avances logrados en amplios campos de la investigación, destacando notoriamente en el sector tecnológico, dando lugar a distintas perspectivas de ver la vida. Gracias a Internet somos capaces de relacionarnos con personas de todo el mundo sin tener ni que movernos de casa y sin tener si quiera que mostrar el rostro. El dilema comienza cuando esto se convierte en el principal método de relación social, donde la humanidad se convierte en una cena de amigos en la que solo se ve lo que uno quiere

que otros vean. Es imposible mostrar la realidad de un ser viendo una foto junto a una frase descriptiva o un vídeo hecho a quilómetros de distancia. Nos hemos vuelto amigos de lo aparente y mercenarios de lo real, hemos preferido mostrar nuestro poder a la sociedad y esconder nuestros temores, hemos decidido que somos lo que los demás quieren que seamos, pero sobre todo, hemos escogido que el 'cómo me ven' haya prevalecido ante el 'cómo me siento'.

El hilo que separa la realidad de lo aparente lo decide uno mismo. Siguiendo la teoría del conocimiento de Platón, alcanzar el grado del entendimiento supremo (dialéctica) solo se puede conseguir a base de experiencia, estudios y matemáticas. Pero, ¿hace falta todo eso para llegar a la esencia de saber quién somos? La apariencia siempre será algo que no existe, la intención de mostrar una idea falsa; por tanto, será efímera y sin fundamento. Pero, ¿qué sucede si esta apariencia cada vez más se constituye como la realidad? No es tan raro: si existe el motín para querer parecer lo que no es, existe la posibilidad de cernirse sobre lo aparente y permanecer en él hasta que prevalezca. Sin embargo, el problema no es este, sino el acto consecuente. Si todo el mundo decide recaer sobre la apariencia de lo ideal, aquel que intenta entender su realidad se encontrará en un colapso de inferioridad que le llevará a dos escenarios posibles: tristeza e inseguridad o querer aparentar para sentirse como todos y dar rienda suelta al ciclo.

Vivimos en un mundo de información donde el que más sabe es el más poderoso. Sin embargo, no es oro todo lo que reluce. Cada medio de información cuenta con una serie de trabajadores con una ideología, estudios y pers-

pectivas diferentes a cualquier otro grupo. Sea como sea, la información que transmitan estará acompañada de los pensamientos subconscientes de cada periodista y los receptores añadirán, de igual manera, su forma de observar las cosas. Es decir, cada vez que ocurre un suceso, como mínimo, la realidad se ve diversificada en dos ocasiones, siempre y cuando no haya una manipulación de información. Actualmente, quien tiene el poder puede jugar con la sociedad a su antojo, mostrando al mundo lo que quiere que el mundo vea y eliminando lo perjudicial. Se podría pensar que los medios públicos no sucumben ante este pucherazo; sin embargo, todo estado es gobernado por un partido y la realidad favorece en medida máxima a cada uno de estos.

Internet no tiene culpa de todo: desde hace años los humanos siempre han querido demostrar la superioridad que tienen respecto a los demás. La ropa, el peinado y el tono de piel, entre otros muchos factores, siempre han sido elementos distintivos de cada persona. Al fin y al cabo, vivir en lo aparente es algo natural. ¿A quién no le gusta demostrar que es alguien mucho mejor del que realmente es? ¿A quién no le gusta pensar que cada 'me gusta' que tiene es un amigo? Al final del día somos nosotros mismos y nos conocemos mejor que nadie. Las apariencias traen consigo muchos problemas y se oponen a la realidad; sin embargo, pueden ser el caparazón de muchos. La salvación de sus tristezas y la luz al final del túnel.

En conclusión, vivir en el mundo sensible donde predominan las apariencias es una decisión que toma cada ser: no saber la realidad a veces es mejor que saberla. No obstante, el hecho de vivir sometidos a flujos de información regulados por personajes externos que desconoce-

mos sí que supone un gran riesgo tanto individual como colectivo. Sino, que le pregunten a Mark Zuckemberg lo fácil que le sería manipular a millones de personas con un solo mensaje o lo fácil que ya le fue vender información privada de cada usuario a la empresa 'Cambridge Analítica'. No deberíamos conformarnos con un mundo aparente y tendríamos que empezar a entender lo que realmente pasa. Deberíamos aprender a priorizar objetivamente y a no atender nuestros intereses. Sí que es cierto que lo ocurrido en Barcelona el 17 de agosto de 2017 fue un desastre, y sí, no es tan raro que saliera en las noticias durante tanto tiempo. Pero, ¿qué sucede con la cantidad de personas refugiadas que se tienen que marchar de su país cada día? ¿Qué sucede con la explotación de habitantes de países subdesarrollados con el fin de crear la ropa con la que aparentamos ser poderosos? Qué sucede con... En fin, todo lo que realmente ocurre en este mundo y que no se ve por la noticias. Querer aparentar es querer demostrar superioridad y por desgracia esta sociedad se basa en los sentimientos de inferioridad de cada individuo.

REALITAT I APARENÇA EN EL MÓN ACTUAL

Elsa Sastre

Estic asseguda a una cadira de fusta davant del meu ordinador. Mentre penso què teclejar i escriure miro a través de la finestra que tinc al davant. Veig muntanyes nevades i casetes de pedra. Estic a Andorra. Els meus pares miren la televisió estirats al sofà que tinc a l'esquerra i els meus germans berenen galetes a la cuina que es troba a la meva dreta. En aquest mateix instant, aquest és el món que m'envolta. La qüestió sembla òbvia: la realitat és el món real, tot allò que ens rodeja.

Però potser, aquestes imposants muntanyes que han sigut la meva font d'inspiració, per als meus germans són un munt de pedres amuntegades que es cobreixen de blanc a l'hivern. Potser, aquesta cadira on m'assec i que està sent de gran utilitat per a mi, el meu pare pensa que és un trasto vell que s'hauria de tirar. Potser, la televisió encesa que m'està distraient de fer el meu treball, per a la meva mare està sent una forma entretinguda de passar l'estona. En quin punt és realitat i en quin és aparença?

Tal com ja deia Plató, estem lligats a la nostra manera de percebre, dins de la nostra caverna. I més avui en dia, on disposem de Netflix i el Youtube per entretenir la nostra estada a la cova. Imagina't per un moment que tots els teus actes estan sent enregistrats, que tot el teu món és atrezzo dins d'un plató per entretenir a unes persones que viuen en el món 'real'. Estic segura de que si heu vist 'El Show de Truman' us sonarà aquesta hipotètica vida. Oi que podries estar vivint en una mentira en aquest precís instant sense adonar-te'n conta? Que no et sembli una gran barbaritat; potser mai has sentit a parlar de 'Gran Hermano' o 'Operación Triunfo'. Aquí els tens: casos reals i actuals d'aquest fenomen.

Nosaltres mateixos som partíceps de permetre que ens enganyin amb vides falses, amb aparences que es volen fer passar per realitats. Inclús m'atreviria a dir que tots nosaltres som culpables de l'existència d'elles. Segons el meu perfil d'Instagram sóc una noia rossa, guapa, que vesteix impecablement bé, que viatja a llocs espectaculars i que té tres germans (també rossets) que em fan feliç tot el dia. Els meus seguidors no m'han vist despentinada, just després d'aixecar-me. Els meus seguidors no m'han vist en xandall a casa meva. Els meus seguidors no m'han vist sopant al Mac Donalds després d'anar a veure una obra de teatre. Els meus seguidors no m'han vist barallant-me a mort amb els meus germans rossets. Sóc conscient de la falsedat (o la falta de realitat) del meu perfil però no ho puc evitar: d'aquesta manera vaig a la 'moda'.

Perquè sí, avui en dia la moda es fingir que tenim vides perfectes i fingir que ens agraden les vides perfectes dels altres. Pengem fotografies per agradar seguidors, publiquem frases que ens fan semblar interessants per tirar indirectes a les nostres parelles o exparelles i fer veure que els hem superat, seguim comptes de Tweeter de comèdia per sentir-nos bé amb nosaltres mateixos, mirem sèries per imaginar-nos en altres vides més interessants, fotografiem llocs increïbles per donar enveja als nostres amics, no sigui cas que mirem les ataronjades i rosenques postes de sol a Barcelona amb els propis ulls i no amb el de la condemna da càmera de l'iPhone. "Las mentiras resultan a menudo mucho más verosímiles, más atractivas para la razón, que la realidad, porque quien miente tiene la ventaja de conocer de antemano lo que su audiencia desea o espera oír." Hannah Arendt, un segle abans ja es va avançar.

Per la RAE, aparença és ‘aspecto o parecer exterior de alguien o algo’, ‘cosa que parece y no es’. Per tant, l’aparença seria allò que sembla la realitat, és a dir, involucraría tots els exemples exposats anteriorment. Definir el concepte de “realitat” és més complicat. Cada filòsof teoritza sobre la realitat. Per Plató allò veritablement real es troba en el món de les Idees, totes les coses en la seva essència. ‘La gente cree que existe lo dulce, y cree que existe lo amargo, y cree que existe el calor, y cree que existe el frío, y cree que existe el color. Pero, en la realidad, lo que hay son átomos y vacío.’ Demòcrit ho porta a l’extrem. Per Heràclit res romana “*todo fluye, y por tanto nada es*”. Per entendre-ho, ho resumirem a que la realitat és allò que s’amaga darrere l’aparença.

Com diu Descartes a *Meditacions metafísiques* I, per tal d’arribar a veure el món tal com és, li feia falta desfer-se de totes les opinions a les quals fins aleshores havia donat crèdit, i començar-ho tot de nou. Existeixen dos graus de coneixement, saber i opinar. Saber és un coneixement segur, real. Opinar és un coneixement probable. La realitat hauria de ser el saber segur, l’opinió universal segons Plató.

Teddy, el nen de 10 anys superdotat creat per J. D. Salinger aconsegueix anar més enllà abandonant la lògica, la paraula i la raó. Exposa la llengua com un obstacle per arribar a entendre la realitat universal. Com diu Nietzsche, les paraules són metàfores, tot el nostre llenguatge és una interpretació, una aparença. Un altre plantejament interessant és el de Wittgenstein, doncs afirma que el llenguatge limita el pensament. Com pots pensar en una cosa si no té denominació? El llenguatge, a més, també estableix un altre límit, el límit del poder. Michel Foucault pensa que com més accés al discurs tenim, més control i poder. Com menys, més vulnerabilitat.... hem deixat de ser animals polítics.

Per tant, la realitat es pot dir que en gran part s’amaga darrere de les paraules i la manera de

trobar-la és explorant (sense opinions preestablertes). Però podríem dir que actualment la realitat s’amaga darrere de les pantalles. Deixem de jugar al fortnite (famós joc de la ‘Play Station’) i sortim a jugar al carrer. Deixem d’arreglar-nos per arribar als 100 ‘likes’ i quedem amb els amics amb els jersei que ens va fer l’àvia. Deixem d’aspirar a vides semblants de protagonistes de sèries i pel·lícules i esforcem-nos per gaudir la nostra al màxim. Deixem de mirar a través de la càmera del mòbil. Deixem de gravar catàstrofes de nivell mundial i comencem a ajudar. Deixem de viure darrere de les pantalles. La realitat que s’amaga darrere d’elles és tòxica.

Periscopio - Pawel Kuczynski

VIATGES

VIVÈNCIES I OCURRÈNCIES A L'ORIENT

• 28 d'octubre

Per fi a la Xina, La Terra dels Somnis. Ha estat un viatge molt intens, corrent per diversos aeroports per acabar dormint 1 o potser 2 hores per, abans d'arribar a l'escola xinesa, rebutjar un esmorzar a l'avió que, sabent que era imprescindible, he acabat negant per la seva qualitat més que qüestionable.

Al final d'aquesta odissea transcontinental, conec a en Yihan Wang, qui informalment rep el nom Danny. Un jove xinès de 15 anys d'una família benestant de Hang Zhou, roba informal però de marca, bigoti sense afaitar comú en adolescents i ulleres rectangulars blaves. Els seus pares, simpàtics, o això crec, perquè ni ells dominen l'anglès ni jo gaire el xinès. Serà una setmana entretinguda...

Fem un trajecte d'uns 45 minuts en cotxe de 4, sento que ells parlen en xinès entusiastament i entenc diverses paraules saltejades, però mai acabo de saber ben bé de què parlen exactament.

L'automòbil per dins és tot recobert de cuir, i penso que pretén ser una demostració de diners i poder per tots aquells convidats de la família, jo inclòs.

El trajecte el fem gairebé tot amb les finestres baixades, acció que sempre li retrec al meu pare ja que em posa dels nervis, però decideixo callar i no dir res, no vull ser pesat el primer dia.

Passen les hores i sobre les 13:00 arriba (per fi) l'hora de dinar. Jo resto estirat al meu llit i començo a sentir soroll de coberts, "s'han oblidat de mi" penso, però el jove noi xinès entra a l'habitació amb un "Abel, lunch is ready". Arri-

bo al menjador i trobo la taula parada amb un clàssic bol d'arròs més una gran varietat de plats xinesos clàssics. A destacar, la carn i les pastanagues.

Tot just acabant el pare treu una ampolla de vi sense alcohol, "Resacón en la China" penso internament mentre també internament em ric del meu propi acudit.

Em dirigeixo a la meva habitació després de l'àpat no sense abans fer-li entrega a en Danny del pernil i els panellets que curiosament li havia portat de Barcelona a mode d'obsequi. Tanco la porta i sé que és l'hora d'una migdiada més que merescuda.

Abel B.

Hem arribat a Pequín a les 4.00 h aproximadament. A les 6.33 h ja som a l'avió Pequín-Hangzhou.

En arribar a la nostra destinació, ens ha vingut a buscar un autocar que ens ha portat a l'escola Green Town School, on ens hem trobat amb els nostres companys xinesos. És enorme aquesta escola! Després hem anat caminant a l'apartament-hotel, a uns 10 minuts caminant. La meva amfitriona m'ha regalat te per al meu aniversari i m'ha donat el número per entrar a l'apartament.

Més tard hem anat a un centre comercial a dinar i hem mirat algunes botigues. En tornar, hem passat per casa de la companya de la Marta, que és la millor amiga de la meva, i ens han deixat descansar una estona. És que no podem més! Penseu que no hem dormit quasi res als avions.

Després, travessant un altre centre comercial enorme, hem visitat el West Lake i ja a les 17.52 h hem sopat, aquesta vegada en un restaurant bastant millor que allà on hem dinat.

Sabeu una cosa pel que fa al menjar? Només porto un dia aquí i m'he adonat que mengen una barbaritat i, principalment, molta verdura, peix i carn.

Per acabar el dia hem entrat en alguna botiga i, finalment, hem tornat a casa en taxi. Ara anem a l'apartament de la Marta, perquè la Nancy ha de fer uns deures i així aprofito i truco als meus pares (al meu apartament no hi ha wifi).

Agnès M.

• 29 d'octubre

Avui el dia ja ha començat amb presses. A les 6.20 h del matí ja estava tota la família en marxa! El meu esmorzar ha estat inesperat: una costella de porc, espinacs i llet.

Un cop arribats a l'escola, m'he retrobat amb tots els altres companys i hem intercanviat les nostres primeres experiències amb la família, cada qual més estranya. Just després hem pogut assistir a una classe de te, que es veu que és una assignatura real que cursen els alumnes xinesos. Ha estat molt interessant; hem après, entre altres coses, que a la paraula 'Xina' se li atribueixen tres significats: te, porcellana i seda.

A l'hora de dinar ens ha fet molta il·lusió a molts de nosaltres poder veure i saludar els nostres amics xinesos que van venir a casa nostra l'any passat. Pel que fa al menjar, crec que mai no havia menjat un bol d'arròs blanc amb tantes ganes! (quan torni a Barcelona apreciaré molt més el nostre menjar mediterrani).

A la tarda hem visitat dos museus: un d'objectes típics xinesos fets a mà i l'altre de te, tots dos molt interessants i situats en un barri molt autèntic!

En tornar a l'escola, hem intentat organitzar alguna activitat tots junts amb els xinesos, però no ha estat possible. A vegades se'ns obli-

da que en són de diferents els costums, l'estil de vida... No sempre són com a nosaltres ens agradaria...

Per sopar la meva família d'acollida m'ha portat a un restaurant tradicional i he gaudit, diguem-ho així, d'una experiència culinària: he menjat estómac de peix!

Tot i haver estat un dia llarg i intens, me'n vaig a dormir contenta pensant en tot el que m'enriquirà aquest viatge i en totes les experiències i anècdotes que podré explicar quan torni!

Clàudia B.

Marta Sobrino

Després hem dinat a l'escola el bol d'arròs que portàvem esperant tot el dia! Mai no he agraït tant un simple bol d'arròs. Quan hem omplert l'estómac, hem pujat al bus amb destinació el West Lake Park, el llac més famós de tota la Xina. L'he trobat molt maco i original, i, crec, el lloc més turístic que hem visitat. Allà els xinesos ens han fet fotografies, suposo perquè ens troben diferents i no hi estan acostumats. Així que, a més, ens hem afegit a les fotografies d'altres persones! Ha estat amb diferència el millor de tots els dies que portem a la Xina. Què divertit veure com els xinesos s'han animat i han somrigut i rigut molt! Tota la gent de la zona s'ha unit a les fotografies i hem acabat creant una moda!

En acabar l'excursió, hem agafat el bus i hem tornat a l'escola, on hem trobat els nostres companys xinesos, i hem marxat a casa molt cansats. Jo, com de costum, hi torno amb l'Agnes. Estem esgotades! Quin plaer estirar-nos al llit! Per sopar ens donen ous ferrats, entrecot i arròs! Em sorprèn molt, ja que és menjar mediterrani. La Kate, la meua companya xinesa, m'ha explicat que volen provar de cuinar com nosaltres i atipar-nos del que ens agradi.

Marta S.

• 30 d'octubre

Avui el dia ha començat a les 6.00 h del matí. Un cop vestida he esmorzat un ou ferrat i un cafè junt amb la meua companya xinesa, hem agafat unes bicicletes i...cap a l'escola!, on ens hem reunit tots, com cada dia, i hem fet temps fins a l'hora de la classe de dibuix. Hem esbossat sabates i màscares molt originals, mentre pensàvem que la Carlota estava a punt d'arribar... Per fer-li una sorpresa ens hem amagat tots... i, certament, no ens ha sortit gaire bé... Tenia moltes ganes de veure-la i m'ha fet molta il·lusió que finalment hagi arribat!

• 31 d'octubre

Avui ha estat un molt bon dia. M'he llevat a les sis del matí per no fer tard a l'escola, on m'he retrobat amb els meus companys de classe. Tot i que hem tingut dues hores i mitja per estudiar, hem decidit visitar i passejar per l'increïble campus de l'escola. Seguidament, hem assistit a una classe de tai-txi on hem après una coreografia que estava dividida en nou parts. Després de dinar, hem anat en autocar fins a Hefang Street, on hi ha un mercat i hem pogut gaudir d'una bona passejada mentre compràvem diferents productes xinesos. Finalment hem retornat a l'escola per retrobar-nos amb

els nostres companys d'intercanvi i hem anat cadascú a casa seva. En el meu cas, he anat a sopar fora amb tota la família, i penso que és molt interessant com el menjar t'apropa més a la cultura xinesa.

Leyre de la C.

• 01 de novembre

Avui ha començat com de costum. M'he despertat a les sis i he arribat a l'escola a les 7.15 h. No obstant això, l'ordre de les nostres activitats ha canviat. Per començar, hem anat al mercat de la seda, on hem comprat bosses de marca i roba. Abans, però, la Pilar ens ha donat una Oreo, que hem agraït molt: la menjàvem amb fervor, un gust conegut! Després del mercat hem tornat a l'escola; ja era hora de dinar. A la tarda, després d'un temps d'estudi propi, o com ens agrada dir a nosaltres, temps lliure, hem participat d'una classe d'espanyol amb alguns estudiants xinesos. Hem treballat amb ells una interpretació cinematogràfica, que després hem hagut de representar davant dels companys. I per finalitzar la classe, els hem cantat algunes cançons espanyoles. En acabar, hem tornat a la sala microteaching on hem començat a pensar i practicar la nostra actuació per al Festival Internacional, que serà el proper dimarts. Finalment, hem anat a un karaoke, on per sopar hem menjat pizzes i hem cantat cançons espanyoles, angleses i, fins i tot, xineses. Ara vaig cap a casa. Són les 21.30 h i definitivament puc assegurar que la meva estada a la Xina està sent molt excepcional. Estic envoltada de gent molt agradable i d'una cultura molt interessant.

Memé C.

• 02 de novembre

Avui era un dia especial, perquè anàvem a descobrir una nova ciutat, Xangai. A la porta de l'escola cadascú va començar a explicar les seves expectatives i coneixements sobre aquella

gran metròpoli. Per a molts de nosaltres, era la primera vegada que hi anàvem i no tenim cap imatge, olor, soroll, experiència d'aquella ciutat.

Després de gairebé tres hores en autocar ja hi érem. L'itinerari proposat pel nostre guia tenia l'objectiu que poguéssim observar les diferents realitats i visions de la ciutat. Per aquesta raó, vam començar a conèixer Xangai des de les cases i els barris més antics i tradicionals. Voltant entre aquells carrerons vam topiar amb un mercat xinès, on vam parar per menjar. Després vam travessar el riu per aconseguir una visió general del centre financer de Xangai, probablement una de les imatges més icòniques i famoses de la ciutat! I finalment, vam pujar a l'antiga torre de comunicacions. A quasi 260 metres d'altura, teníem una vista de 360 graus de la gran metròpoli. Allà dalt, ens vam fer una idea de les dimensions d'una de les ciutats més poblades del món, amb quasi 30 milions d'habitants. Cal esmentar alguna anècdota: tot i el vertigen, desconegut per a nosaltres, de l'Herminio, amb molt de valor i valentia va aconseguir donar algunes passes en l'espectacular terra transparent de la torre. Mentre baixàvem per l'ascensor exterior i observàvem com la ciutat es preparava per anar a dormir, vam concloure la nostra estada a Xangai.

Carlota T.

• 03 de novembre

Avui el dia ha començat a les vuit. Normalment ens despertem a les sis per anar a l'escola, però avui era dia lliure i aquestes dues hores de son són d'agrair.

M'he vestit i he esmorzat amb la família; hem menjat un ou fregit i un bol ple d'una pasta molt densa d'arròs. Cap a les 11 h hem anat al centre comercial del West Lake, on ens hem trobat tots els companys, hem fet unes compres i, a les 12.30 h, a dinar! Ho hem fet en un restaurant de carn i pasta, i s'ha de dir que el

menjar era bastant bo i semblant al de casa. En acabar hem pujat a una capsula de realitat virtual en què podies escollir la temàtica, que eren sorprenentment realistes, ja que els seients es movien i tenien efectes especials com aire. Després ens hem dividit en grups segons les botigues a les quals volíem anar i, cap a les 16.15 h, ens hem retrobat tots a un Starbucks on la Marta ha rebut regals d'aniversari dels xinesos: una colònia, maquillatge i dos ossos de peluix. Tot seguit ens hem tornat a dispersar i una hora després tots junts de nou hem anat amb metro fins a un altre centre comercial, on hem sopat menjar no xinès i hem rigut com mai amb els xinesos. Es pot dir que ara som més amics i els coneixem molt millor; ja no són tan vergonyosos. La companya d'intercanvi de la Marta li ha comprat un pastís i li hem cantat l'aniversari feliç. En acabar el sopar ens han portat a una espècie de parc on hem pogut gaudir del light show de Hangzhou. Ha estat un espectacle molt maco; els edificis més alts s'il·luminaven i hi podies veure diferents imatges, com pandes, personatges de Disney, micos, pètals de flors o simplement llums de colors. Finalment ens hem acomiadat i, amb els pares, hem marxat tots cap a casa. Ha estat un gran dia, ens ho hem passat molt bé i hem rigut com mai.

Montse M.

• 04 de novembre

Avui m'he despertat a les 8.30 h, mitja hora abans que sonés l'alarma. Els pares ja estaven desperts, la mare fent les feines de la casa, el pare mirant la televisió i la meva companya xinesa, l'Amèlia, a la seva habitació. Havíem quedat amb la resta d'espanyols a les 11.00 h per anar a una pista de patinatge a un centre comercial, així que m'he posat en marxa per poder estar llesta a les 10 h. Després d'una dutxa i un esmorzar ràpid, he hagut d'esperar que l'Amèlia acabés de dutxar-se. I 10 minuts més tard del previst, hem sortit de casa cap al metro.

Hem caminat un quart d'hora fins a l'estació de trens de Hangzhou, que, segons l'Amèlia, és la més gran d'Àsia. Hem arribat tard al centre comercial, però com la resta: quan ens hem ajuntat tots ja era hora de dinar. Els espanyols, d'una banda, i els pocs xinesos que hi havia, de l'altra, hem dinat a un McDonald's i després hem anat a patinar.

Més tard, després d'unes hores de compres també, hem anat a l'escola amb metro per arribar al Cultural Festival de Greentown. Ens hem fet una foto en grup i després hem anat a sopar. Érem moltíssimes persones d'orígens i llengües diferents i ens hem trobat tots per menjar un bufet. Un cop acabat, hem anat a la cerimònia d'obertura del festival cultural. Hem desfilat per l'escenari, ens han presentat, ens han donat unes flors i ens hem assegut per veure els espectacles. Eren impressionants!! Hem vist balls, acrobàcies i cants. Després he anat a casa amb la noia xinesa i... a dormir!

Clara T.

• 05 de novembre

Hoy ha sido un día lleno de diversión y confusión. Para empezar, todos teníamos pensado ir a la *microteaching room*, donde nos reunimos siempre. No obstante, uno a uno hemos ido recibiendo la noticia de que hoy íbamos a pasar el día con nuestros compañeros chinos.

Así, a las 7.40 h la mayoría de nosotros estábamos en las aulas con nuestros anfitriones, rodeados de otros estudiantes chinos sin enterarnos de nada o perdidos por el cole. En mi caso, he ido a una de las aulas en la que he coincidido con un grupo de alumnos con los que he estado trabajando unas horas para preparar una competición que hemos llevado a cabo ese mismo día.

La actividad ha empezado, para romper el hielo, con unos juegos. Acabados, hemos ido preparando nuestra actuación y, tras encontrarme a Abel y Beltran y unirme a ellos, hemos participado en una carrera de 400 m. Después

hemos ido a las paradas del campus a buscar comida y hemos jugado a básquet.

Hacia las tres de la tarde todos nos hemos reunido en la *microteaching room* para ensayar nuestra actuación de mañana y, más tarde, los chicos hemos ido a jugar a fútbol con otros compañeros extranjeros y oriundos. Tras la cena, hemos visto unas actuaciones de alumnos chinos que, en un principio, han resultado lentas y aburridas, si bien han acabado animándose.

Quique J.

• 06 de novembre

Em llevo amb una sensació d'alegria i tristesa a la vegada. Finalment ha arribat el dia esperat del torneig de futbol i de l'actuació a la tarda.

Arribo a l'escola i després d'una espera no massa llarga pujo amb tots els meus companys a l'autocar. Em penso que ja anem a l'escola de futbol, però, abans, parem a la d'arts marciais, on veiem una fascinant mostra d'arts marciais xineses que ens deixa a tots bocabadats. No gaire més tard, i després de fer-nos una fotografia, tornem a l'autocar per, aquest cop sí, anar a l'escola de futbol a jugar.

Arribem i ens toca compartir vestuari amb l'altra escola espanyola. Ens dirigim al camp; ha plogut

i la cosa no està del tot a favor, només som sis persones. Juguem el primer partit contra una escola de Hong Kong i, per a la nostra sorpresa, guanyem amb facilitat 4-0. Després ens toca jugar contra els locals de Greentown i el cansament fa que no podem passar de l'1-3 en contra; tot i això, marxem amb un bon sabor de boca.

Dinem i per acabar la nostra ruta anem a una guarderia xinesa, on després d'una breu presentació, ens deixen despertar els nens i jugar amb ells. Al principi resulta divertit, però la meva poca simpatia cap als infants fa que se'm faci massa llarga aquesta activitat.

Tornem a Greentown i no triguem gaire a sopar. Tot just després ja anem al pavelló, on ens toca actuar gairebé en arribar. Fem una actuació dividida en dues parts. La primera, purament coreogràfica, surt molt bé, però la segona, un karaoke de "The Lazy Song" de Bruno Mars, no acaba de sortir bé a causa d'uns problemes tècnics amb un dels tres micròfons. No obstant això, per tot plegat, una actuació molt bona. Quan sembla que tot s'acaba els xinesos ens conviden a una discoteca improvisada, curta però molt intensa. Després, i amb tot el cansament acumulat, torno a casa i, no sé d'on, trec forces per fer-me la maleta i anar a dormir. Ha estat un dia per recordar dins d'un viatge per recordar.

Abel B.

DESMENTIM QUE EL MUNOG ÉS NOMÉS FEINA

Claudia Bensaja | Carlota Torras

MUNOG: Model United Nations of Goldberg. La simulació d'una de les organitzacions més importants del món, per no dir la més important. Com s'explica una experiència així? Com descriure-la?

Deu alumnes de l'Escola, l'octubre passat vam tenir la gran oportunitat de viatjar a Alemanya on vam viure uns dies que mai oblidarem.

Tots nosaltres imaginàvem l'experiència com un viatge on hauríem de treballar molt, on patiríem una pressió constant per parlar en públic o l'anglès i on hauríem d'esforçar-nos per estar al nivell d'altres estudiants molt més experimentats que nosaltres.

Només ens va caldre un dia per canviar d'opinió.

Vam arribar a l'hostal, senzill, però més que suficient pel tipus d'estada que faríem. El viatge havia anat bé i la ciutat de Stuttgart, desconeguda per a la majoria de nosaltres, ens va rebre agradablement. A més, érem un bon grup i gaudíem de la bona companyia dels professors que ens acompanyaven, el Jose i la Catherine. La primera nit la vam passar amb nervis i expectants del que ens esperaria el dia següent.

Tot i que el despertador va sonar a les 5:30 del matí, els nervis i l'emoció van vèncer a la son i puntualment vam sortir de l'hotel per arribar a l'escola de Goldberg. Ens vam sentir com veritables delegats de les Nacions Unides només arribar a l'institut: ens van donar a cadascú una acreditació oficial, amb el nostre nom i la delegació que representaríem durant els propers 3 dies. Va començar la cerimònia d'obertura i ens vam quedar de pedra amb el nivell d'an-

glès i d'oratoría que tenien els altres delegats. Amb aquesta primera impressió, va acabar el nostre dia a Goldberg i vam aprofitar la tarda lliure per fer una visita al Museu de Mercedes de Stuttgart.

El dia següent podem dir que, oficialment, va començar el nostre paper dins d'aquest gran esdeveniment. Cadascun de nosaltres es va dirigir al comitè assignat, tots en parelles excepte l'Aran, el Beltrán i la Leyre, potser els que van ser més valents aquest dia. Les primeres hores van ser les més dures: no coneixíem a ningú del nostre comitè i notàvem que el nivell era alt. Per la majoria de nosaltres va ser més un dia d'observació que de participació, tot i que ja algun valent va atrevir-se a fer algun discurs, pregunta o aportació als debats. Tot i seguir un protocol extremadament formal als comitès, a mesura que passaven les hores, agafàvem més confiança, i ens adonàvem de com d'oberta i agradable era la gent.

D'aquell dia en endavant tot va ser més fàcil i va ser quan vam començar a gaudir de l'experiència veritablement. Vam passar d'intentar parlar el mínim, a participar en cada ocasió que se'ns presentés i sobretot vam fer tots amics nous i de llocs d'on probablement mai hauríem conegut a ningú si no fos per aquesta oportunitat.

El que ens emportem d'aquesta experiència, a més de tots els coneixements que hem pogut aprendre, és tota la gent que hem conegut i que ara podem considerar amics. Vam tenir molta sort de poder gaudir d'aquesta gran oportunitat, que sens dubte, recordarem tota la vida.

L'ODISSEA D'EN JORDI BENET

Jordi Benet

Avui he tingut una Odissea particular. I això que el dia en principi començava tranquil al Ripollès. La previsió era fer una excursió de 2,5 hores des de Llanars, passant per Vallonga de Ter i tornant. Prevista de matí el dia bonic i dinar plaçat. Però tot s'ha torçat. (1/16)

La cosa ha començat bé. En pujada, des del minut 1 però bé, amb l'atleta d'Odissea en sortit el Troia en direcció a Itaca. Però ben aviat han començat els dubtes malgrat ell/loc m'acompanyava. Una mareta i endeu una família anava fent amb la música del nen a l'altaveu... (2/16)

Ella ha deixat fer en la distància prudencial i no m'han molestat més. El comi era bonic i agradable. I la previsió de que eren un parell d'hores més que tot passés feugir. (3/16)

«Amunt he trobat un pla, i ell/loc no donava instruccions clares. Confia amb el programa en qüestió, m'ha salvat la família que anava davant meu. Feren un recó i com que m'han vist pensat m'hari dir "La fuente es por aquí" assenyalant en direcció contrària on jo volia anar. (4/16)

I he dit amablement que jo confesaria cap amunt intentant fer veure que els dubtes no eren dubtes i que era un expert muntanyenc. I he final dignament ben amunt. El paisatge espectacular. Ella, encara deuen riure per què deuen haver dit/et quatre hores abans que jo... (5/16)

Odissea no defallí mai en el seu destí però hoig de reconèixer q quan era ben amunt i m'he trobat amb 1 caçador en el seu jeep i li he demanat per anar al destí i m'ha posat cara de sorpresa, he estat a punt de dir-li que em rendia al seu cant de sirena i em portés avall. 6/16

Però no... m'he lligat al pal que havia agafat una estona abans per fer més muntanyera i he continuat amunt. No hi havia ni ocells i les rampes cada cop eren més accentuades. I widdoo... Desc que widdoo havia marxat amb el caçador. 7/16

A dall de tot, quan al davant tan sols es veien muntanyes nevades i m'he sentit excessiu, he decidit aixecar una d'aquelles fileres per no passar la cometa per començar a tirar cap avall. Ja feia tres hores que caminava. No sabia on anava ni els perills que m'esperaven... 8/16

A partir d'aquí he començat la baixada. M'he aturat a un muntó a agafar aigua i gairebé més al costat d'una costella de vaca després de restar. Però no he dubtat i he continuat el meu perquè sense saber que m'havia animalat en el món dels cavalls que eren tranquils. 9/16

I he hagut de passar de puntetes entre ells per no molestar-los, discretament, sobretot perquè mai havia tingut cavalls tan a prop i no sabia si sortien com els festingons i els hi agradarien les pertorres com jo. I mentre avançava silenciosament, al següent revolt... 10/16

M'he trobat amb la bèstia i l'he fregat de dall a baix i he dubtat per un moment si era a Detsa i aquell era el micozaur. Però aleshores he recordat que aquella era una altra història... I la vaca no es movia i jo no podia avançar així que m'he tornat enrere... 11/16

 I he buscat a internet què calia fer en un cas així i es demostrava prou fàcil i he decidit no pressionar la bestia, que la veritat sigui dita s'ha pres el seu temps. Fins que al final s'ha retirat i he passat ràpid com Aquiles en un vist i no vist. I continuava avall 12/18

 I el poblet no semblava, semblava cada cop més lluny, i finalment he vist una casa, un rastre de civilització. I he arribat a una casa de pagès, on tot just sortia el pagès amb la seva filla a passejar. He pensat al senyor Nauclicles i el seu pare Alcínoos i voldrien que em quedés. 13/18

 Però no... De fet m'han mirat malament perquè era evident que des de feia unes hores em passejava per les selves braves i molestava als seus animals. Però els 2 nodris no han dit res. I he buscat un foc, on menjar tot i ser les quatre de la tarda i l'he trobat. I m'he alipat. 14/18

 I després he pres consciència que encara em quedava una hora de camí fins a Llànars i que ja en feia gairebé set que havia sortit de casa. I he arribat a Llànars. Fet pots, descobrint però sabem que havia vist coses maravilloses. 15/18

 Un detall de mapa (que bé m'ha servit amat temerari durant...). En groc la premissa inicial, en vermell, el que jo he fet... però ara, no ho canviaria. Perquè com tothom sap el millor d'arribar al destí és el camí fet. 16/18

L'HORA DELS ADEUS

HOMENAJE A NUESTRO BIÓLOGO

Eduardo Castellet Nogués

Todos le conocemos por su pasión y dedicación. Es el profesor que ha conseguido que la comunidad científica aumente sus médicos y científicos por centenares gracias a su capacidad para transmitir su entusiasmo por la ciencia. Hablo de Santi Ruíz Romero, nuestro profesor de biología.

Santi es, como a él le gusta decir, el profesor más veterano de la escuela. Tan pronto acabó sus estudios universitarios de Biología, comenzó su carrera como profesor. Empezó dando clase a algunos de nuestros padres, y es que siempre que hablo con exalumnos, sin importar de qué año sean, todos conocen y recuerdan a Santi con cariño y gratitud, y también como el *Paul Newman* de Betània. Sin embargo, eso no es lo único que le hace extraordinario, basta con preguntar a cualquier alumno de la escuela ¿Quién es Santi Ruíz? Seguro que aparece alguna anécdota divertida. Desde los videos de la mitosis, pasando por las excursiones botánicas a Collserola e incluyendo los divertidos y cómicos exámenes de tercero de la ESO.

Todos le conocemos no solo por su paciencia de santo y su temple, sino también por un constante optimismo y alegría. Cuando entra en clase diciendo su “Bon dia” y estrecha la mano a unos cuantos alumnos lo hace con una gran sonrisa, una sonrisa que hace que todos se sienten más rápido de los habituales 5 minutos. De alguna manera, consigue explicar el funcionamiento del cuerpo humano o de las células con ejemplos tan divertidos que consigue que la clase entera se ría ¿Quién no le ha oído comparar a los leucocitos con la Guardia Urbana o explicar cómo nos hemos de identificar biológicamente ante un extraterrestre? Y es que esta alegría no se ha desvanecido nunca en más de 30 años de ser profesor. Jamás

ha perdido la ilusión que tanto le caracteriza, siempre alegre, transmitiendo y contagiando pasión por aprender.

Santi es además un profesor carismático. Creo que todos los lectores coincidiremos en que nadie es capaz de imitar su estilo, su triunfal llegada cada mañana con su Impala, su elegancia a la hora de vestir y su preferencia por el FCB. Es alguien que no solo sabe mucho de ciencia y biología, sino que es una persona con una gran motivación por la lectura, la literatura y la historia. Basta con observar los Trabajos de Investigación que ha dirigido como tutor, todos dispares entre ellos y, sin embargo, Santi ha sido el guía y experto en todos y cada uno de ellos.

Esta pasión diaria y esta entrega para mejorar las clases, su inquietud por sus alumnos, una actitud para siempre facilitar las soluciones, son lo que conforman a Santi Ruíz. Como su madre, Santi tiene un don natural para la enseñanza, un don que le hace empatizar con sus alumnos con gran personalidad, un don que hace que lo que explica sea comprensible. Su incansable entrega a la enseñanza, su amabilidad y su excelente y clásico sentido del humor son lo que le convierten en el profesor que todos conocemos, en el Santi que educó a nuestros padres y nos educa ahora, en el Santi que todos queremos que sea nuestro tutor de TR, en el Santi al que admiramos, en Santi Ruíz Romero, único.

BENVOLGUT JOSEP MARIA

2n Batxillerat A

Com som molts i tenim molta cosa a dir, hem resumit el nostre comiat en 29 intents de versos lliures que proven d'expressar tot el que ha sigut vostè per la nostra classe.

Així que, què és per nosaltres Josep Maria?

1. És bondat.
2. És el professor que sempre recordarem.
3. És qui es dedica a nosaltres, la cosa més pura i maca.
4. És fill del misteri i la química.
5. És el catalitzador de la reacció que és la nostra ensenyança.
6. És una persona imprescindible a l'Escola BetàniaPatmos.
7. És qui ens ha fet créixer com a persones.
8. És el Napoleó de la química.
9. És una persona que ens ensenya més d'un valor.
10. És una figura de respecte i confiança.
11. És un guia que et porta de la mà al llarg de l'Escola.
12. És qui ens ha donat les classes de química més entretingudes que podríem demanar.
13. És les interminables consultes a les 7 del matí.
14. És un foc que il·lumina els nostres dies.
15. És un element clau de la taula periòdica dels valors de BetàniaPatmos i de les nostres vides, és un personatge, un misteri, una llegenda i un cavaller.
16. És la cal·ligrafia que alegra la nostra vista.
17. És la tendresa del respecte, la il·lusió.
18. És qui sap compaginar el que és acadèmic amb les històries personals que ens fan créixer inclús més.
19. És de qui sempre tindrem un gran record, com es mereix.
20. És un punt inamovible en una època de canvis.
21. És qui ens ha ajudat a formar-nos com a grans químics i grans persones.
22. És l'estequiometria que equilibra els nostres dies al col·legi, sempre pensant en els productes molars.
23. És un entrenador, un professor, un home literari, el savi del segle XXI.
24. És més que un professor, és algú que ensenya de tot i a tothom.
25. És un professor, un guia, un company i una eterna lliçó de vida.
26. És a part d'un gran professor, una gran persona, que t'ensenya que res és impossible si poses de la teva part.
27. És una persona a la que li desitgem un futur molt reactiu.
28. És les millors pissarres de tota la nostra escolaritat.
29. És el més humil i implicat dels professors que hem tingut.

Perdoni per un poema tan extravagant, però si no hem pogut ser capaços de descriure què ha sigut per nosaltres en 29 frases, imagini el que deu costar descriure el que ha sigut vostè per l'Escola BetàniaPatmos.

Sabent que mai podrem expressar plenament la nostra gratitud, només podem dir: moltes gràcies per tot.

Il·lustració : Josep Àngel Gan

MIRALLS

BATXILLERAT PEL FINESTRÓ

Paula Pi | Memé Canela

Com bé sabem, les aules d' ESO i Batxillerat de l'Escola tenen una finestra quadrada, la qual sovint es converteix en el focus de distracció de la classe. O és que ningú se n'adona quan algú passa i posa el cap per la finestra? Durant l'ESO, si mires i observes les diferents classes veuràs que el nivell d'atenció és més gran o més baix, però com a conclusió podem veure que totes les classes tenen un comportament semblant. Mentre que, en el batxillerat, això canvia, trobem que els alumnes es comporten de forma totalment diferent depenent de l'aula on es troben. En aquest escrit farem un viatge per l'edifici, i observarem *el Batxillerat pel finestró*.

Primerament, trobem el taller de plàstica. En aquest, s'hi troben els alumnes del batxillerat artístic. A primera vista podem veure que tots riuen i són feliços. Però si ens fixem una mica més, veurem que no només són somriures i rialles, sinó que es creen diferents sectors. En el fons de la classe trobem el sector de la inspiració, són aquells alumnes que, o bé miren el sostre esperant que passi una idea volant, o bé els que miren el mòbil, suposem que buscant aquesta font d'inspiració. Més a prop de la porta, hi trobem el sector xerraire, caracteritzats per tenir un llapis a la mà, que de tant en tant toca el paper, i parlen mentre s'alimenten amb galetes, patates o el que hagin pogut aconseguir (tenim sospites que els ho dona el cuiner). Finalment, hi ha el sector de les maquinetes, una agrupació de persones que es situen fent un cercle al voltant de la brossa i fent punta als llapissos; nosaltres tenim la teoria que les professores del parvulari els van donant llapissos perquè no se'ls acabin.

Deixant el taller de plàstica, trobem primer de batxillerat C, més coneguda com la classe del

social. Una aula la qual podríem descriure com dispersa. Deixeu-nos explicar millor: quan observes per aquesta finestra, pots apreciar com la professora podria deixar de parlar de cop i volta i els seus alumnes ni s'immuntarien. Això és perquè les primeres files miren la pissarra com si allà es trobés l'horitzó, potser esperen que agafi vida o surti alguna cosa d'allà, però tan si s'ho esperen com si no, la seva concentració es basa en no moure el cap. Les files del mig les trobem xiuxiuejant entre ells i passant-se papers i notes. Finalment hi observem el nord de l'aula que es troba, podríem dir, descansant els ulls, pestanyejant lentament o, directament, dormint. És clar que també hem d'entendre que el seu nivell de cansament i distracció deu ser a causa del volum i intensitat d'estudi que han de fer.

Observem la classe del B, la coneguda com els tecnològics. Ningú mai els ha vist, ja que a través del seu finestró només es veuen cadires buides i una pissarra neta. Sabem que estan a l'Escola ja que es sent la seva PDI de tant en tant, però, com hem mencionat abans, ningú els ha vist encara fent una classe. Però, si l'esbarjo fos una assignatura, la suspendrien, perquè durant aquest moment del dia escolar, sí que se'ls veu treballant. La pissarra comença a emplenar-se de gràfics i dibuixos i les cadires s'omplen poc a poc. D'altra banda, la gent que surt fora de classe, mentre hi ha una assignatura on el tecnològic està present a l'aula, menciona com se'ls veu a tots molt concentrats. Deu ser per això que mai els sentim. Encara que no hi ha moltes vies fiables que pugui confirmar les nostres sospites.

Per acabar les nostres observacions, comentarem la temuda classe del científic. A través de la seva petita finestra, per la qual interactuen

els alumnes de l'exterior amb els de l'interior, es revelen unes coses molt interessants. Per ser una aula on els alumnes haurien d'estar atents en tot moment, el que es pot presenciar per aquell quadrat transparent, és just l'oposat. El primer que capta l'atenció són els caps que estan recolzats a la taula "descansant les parpelles" (més conegut com recuperar el son perdut per despertar-se una hora abans per assistir a les consultes de química). Seguidament, també és fàcil de reconèixer les cares d'enuig dirigides a aquell alumne que sí que està atent i que interactua amb el professor com si parlessin una altra llengua. Els que no mostren aquesta expressió, porten cares de mortifica-

ció en veure que no entenen res, i seguidament se'ls pot veure traient els mòbils per començar a buscar mòduls on apuntar-se.

Per concloure aquesta observació dels batxillerats, volem aclarir que s'ha fet des d'un punt de vista còmic i sense la finalitat d'ofendre a ningú. Tampoc s'ha inclòs segon de batxillerat en aquest article ja que no hi hauria res a comparar, ja que suposem que evolucionen i es centren una mica més. És per això que tots estan estudiant pels exàmens per poder sortir al món real. Fent aquesta comparació, podem veure que cadascú és com és. Dit d'una altra manera: Déu els cria, i el batxillerat els uneix.

Montserrat Ferrer i Berta Santos

DEU RAONS PER LLEGIR AQUEST ARTICLE

Vivian Figueras | Xavier Ciurans

Els alumnes de quart d'ESO, juntament amb els alumnes de segon curs de batxillerat, van anar a veure l'obra *Àngels a Amèrica* al teatre Lliure. L'obra es situa a l'inici de l'epidèmia de la Sida als EUA, sota el mandat del president Ronald Reagan. En acabar l'obra, els alumnes van adonar-se que les opinions sobre l'obra eren força diverses. D'aquí neix la idea d'aquest article. Seguidament es mostren dos textos realitzats per en Xavier Ciurans, professor d'història, i na Vivian Figueras, professora de català, on s'exhibeix el clar contrast d'opinions envers l'obra.

Deu raons per anar a veure...

Àngels a Amèrica

1. Ens acosta a un dels textos teatrals més importants de finals del segle XX, de Tony Kushner.
2. Possibilita viatjar en el temps i en l'espai: EUA, anys vuitanta.
3. Acosta a una realitat que els joves d'avui desconeixen: època del naixement i ràpida expansió de la sida.
4. Aclapara amb una escenografia dúctil, funcional i colossal.
5. Nodreix la nostra amplitud de mires amb un muntatge gratament agosarat, amb filmacions i projeccions en viu sorprenents i atrevides.
6. Convida a reflexionar i parlar dels temes més importants de la vida: l'amor, la llibertat, els sexe, la malaltia, la democràcia, la justícia, la religió... i explorar els problemes actuals a través de les històries del passat.

7. Ofereix un nivell interpretatiu boníssim, tant de vaques sagrades com de joves amb futurs prometedors, els actors es "despullen" (i hi ha més nus masculins que femenins) i transmeten el text amb tota la seva veritat.

8. És un aprenentatge de la condició humana, la nostra història recent i, potser, algú es pot sentir entès i, alhora, veure's reflectit en l'escena.

9. Ens permet culturitzar-nos, evadir-nos de l'estrès del dia a dia i, alhora, ens dona la possibilitat de ser crítics amb els models dominants.

10. Millora la nostra intel·ligència emocional, gràcies a les neurones mirall podem posar-nos en la pell dels personatges (homosexuals, malalts terminals, atrapats en una societat que no els entén...), comprendre com se senten i, per tant, millorar la nostra empatia.

Deu raons per no anar a veure...

Àngels a Amèrica

1. Perquè no emociona. Si l'obra no t'arrenca una llàgrima –o moltes–, una rialla –o moltes–, o un sospir –o molts–, no val la pena anar-la a veure.
2. Perquè, diguin el que diguin, el teatre és paraula viva i silenci cridaner, i no pas un caos de diàlegs, vídeos i músiques desconcertants.
3. Perquè en el teatre, també podem aplicar el lema arquitectònic "less is more" i, a *Àngels a Amèrica*, tot era "more", però per esdevenir "less".

4. Perquè si cal anar a veure la segona part –Perestroika–, per gaudir de la primera –S’acosta el Mil·leni–, és que alguna cosa no funciona.

5. Perquè diuen que allò bo, si breu, dues vegades bo. L’Àngels a Amèrica de David Selvas no és breu perquè tampoc ho és el text de Tony Kushner. Per tant...

6. Perquè hi ha més cartells penjats als carrers anunciant l’obra que persones recomanant-la.

7. Perquè vol “fer passar bou per bèstia grossa”, i negre pel que és blanc.

8. Perquè no és veritat que “cualquier tiempo pasado fue mejor”, ni que tots els textos considerats “clàssics” ho siguin realment.

9. Perquè intentar establir un paral·lelisme entre el context històric que retrata l’obra –els EUA de Ronald Reagan– i l’actualitat –els anys de Donald Trump–, ens pot fer caure en l’anacronisme de pensar que la SIDA encara és una malaltia pròpia d’homosexuals.

10. Perquè quan amb l’oïda escoltes una cantarella al damunt de l’escenari, amb el cor no sents un personatge real. I, de fet, tampoc el veus amb els ulls.

AMNISTIA INTERNACIONAL

Jerusalem, 4 March 2019

In your reply please

Mr. Alex Martínez
Escuela Botania – Patmos
Avinguda Mare de Lorda 2-16
08034 Barcelona
Spain

Dear Mr Martínez,

Re: Sheikh Sayyah Abu Mdeighim al-Turi -

We hereby confirm receipt of your letter dated 24/ President.

We wish to inform you that in accordance with the only deal with requests for a pardon that come from someone he has appointed on his behalf (legal relative).

In the event that the President is requested to consider above-mentioned convict, the contents of your letter will be given attention.

Sincerely,

Talia Sucari Lina
Legal Department

Alex Martínez

04/18/18 Index: AHA 11/04/17/2018 Hong Kong

Date: 7 November 2018

URGENT ACTION

NINE UMBRELLA MOVEMENT LEADERS TO STAND TRIAL

Nine leaders of the 2014 Hong Kong pro-democracy protests are being charged with three vague and ambiguous offences, each facing a maximum penalty of seven years' imprisonment. The continued prosecution of prominent figures of the Umbrella Movement is having a chilling effect on freedom of peaceful assembly and expression.

On 19 November 2018, nine leaders of the 2014 Hong Kong pro-democracy movement will stand trial, which is expected to last for 20 days. Three of the protesters facing charges are the co-founders of the "Occupy Central" campaign ("The Trio"): legal scholar Professor Benny Tai Yiu-ting, sociologist Professor Chan Kin-man and retired pastor Reverend Che Yiu-ming. The other six being prosecuted are student leaders Tommy Cheung Sau-yin and Eason Chung Yiu-wah, lawmakers Tanya Chan and Shiu Ka-chun, and political leaders Raphael Wong Ho-ming and Lee Wing-fat. This is the latest prosecution of Umbrella Movement protesters, following the imprisonment of three student leaders in 2017.

The prosecution of the Trio relates to the planning and implementation of the Occupy Central campaign, including a civil disobedience action to block roads in the Central District of Hong Kong. The campaign was to advocate for the democratic election of the city's head of government. It became part of the large-scale pro-democracy Umbrella Movement protests, which were carried out in an overwhelmingly peaceful manner over 79 days between September and December 2014.

The nine protesters face charges related to "public nuisance", including "conspiracy to commit public nuisance", "incitement to commit public nuisance" and "incitement to incite public nuisance". This is based on their peaceful participation in the Umbrella Movement: namely, directing protesters to different streets outside the government headquarters and urging others, through loudspeakers, phone calls and text messages, to join the protests.

The impact of a potential conviction of the nine is significant, as the government could then refer to the court judgement to further prosecute other Umbrella Movement protesters.

1) TAKE ACTION

Write a letter, send an email, call, fax or tweet:

- Drop the charges against the nine leaders of Occupy Central and Umbrella Movement based on their peaceful exercise of the rights to freedom of expression and peaceful assembly;
- Stop politically motivated prosecutions against peaceful protesters that are aimed at deterring participation in peaceful assembly and silencing critical voices;
- Bring the Public Order Ordinance into line with international human rights law and standards to respect and protect the rights to freedom of expression and peaceful assembly.

Contact these two officials by 19 December 2018:

Secretary for Justice, Teresa Cheong
Department of Justice
Secretary for Justice's Office
8th floor, Man Yee, Justice Place,
19 Lower Albert Road, Central,
Hong Kong
Fax: +852 28194119
Email: sgj@doj.gov.hk
Salutation: Dear Secretary

Ambassador Cai Tianka
Embassy of the People's Republic of China
3025 International Place NW, Washington DC 20008
Phone: 202 495 2266 | Fax: 202 495 1138
Email: chinaembprc.us@prcfu.org.cn
Salutation: Dear Ambassador

2) LET US KNOW YOU TOOK ACTION

[Click here](#) to let us know if you took action on this case! This is Urgent Action 191.18

Here's why it is so important to report your actions: we record the actions taken on each case—letters, emails, calls and tweets—and use that information in our advocacy.

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Alex Martinez
Escola Betània-Patmos
Avinguda Mare de Déu de Lorda, 2-16
08034 Barcelona, Spain

8th November 2018

Secretary for Justice
Teresa Cheng
Department of Justice
Secretary for Justice's Office
5th floor, Main Wing, Justice Place,
18 Lower Albert Road, Central,
Hong Kong

Dear Secretary,

My name is Alex Martinez, and I am an English teacher in a secondary school in Barcelona, Spain, and also a member of Amnesty International. I am writing to express my concern about the imprisonment of Professor **Benny Tai Yiu-ting**, Professor **Chan Kin-man** and retired pastor **Reverend Chu Yiu-ming**, the student leaders **Tommy Cheung Sau-yin**, **Eason Chung Yiu-wah**, lawmakers **Tanya Chan** and **Shiu Ka-chun**, and political leaders **Raphael Wong Ho-ming** and **Lee Wing-tat** for their implication in the umbrella movement. As far as I know, this is the latest prosecution of Umbrella Movement protesters, following the imprisonment of three student leaders in 2017.

I urge you to drop the charges against the nine leaders of Occupy Central and Umbrella Movement due to their peaceful exercise of the rights to freedom of expression and peaceful assembly. Furthermore, I exhort the Chinese government to stop politically motivated prosecutions against peaceful protesters that are aimed at deterring participation in peaceful assembly and silencing critical voices.

Lastly, I ask you to amend the Public Order Ordinance so that it does not violate the international human rights law and that its standards respect and protect the rights to freedom of expression and peaceful assembly of the citizens.

I hope your country can show pride in fighting human rights violations and work towards a better world. Please do your part to accomplish this worthy aim. I am very much looking forward to hearing from you soon.

Yours sincerely,

Alex Martinez

律政司
刑事檢控科
香港金鐘道44號
金鐘政府合署高座5樓
圖文傳真：852-2873 8011

DEPARTMENT OF JUSTICE
Prosecutions Division
5/F., High Block,
Quoway Government Offices
40 Quoway, Hong Kong
Fax: 852-2877 0171

查詢電話 Our Tel.: CR 350 / 2018
查詢傳真 Our Fax: 2867 2232
電話號碼 Tel. No.: 2867 2232

10 December 2018

Alex Martinez
Escola Betània-Patron
Avinguda Mare de Déu de Llorda, 2-16
08034 Barcelona
Spain

Dear Sir/Madam,

I refer to your letter dated 8 November 2018. I am authorized to reply on behalf of the Department of Justice (DoJ).

As court proceedings regarding the case mentioned in your letter are ongoing, it is not appropriate for the DoJ to comment on the case. This notwithstanding and without prejudice to the proceedings, we should emphasize that Hong Kong residents have freedoms of speech, demonstration, assembly, etc. as expressly provided for under Article 27 of the Basic Law of the Hong Kong Special Administrative Region, all of which are practised and respected. Yet, such freedoms are not absolute rights. A balance has to be struck between them and relevant competing considerations, such as society's interest in maintaining public order and the protection of the rights of others.

In all criminal cases (including this one), decisions on whether or not to prosecute, and if so the appropriateness of the charge(s), are made after considering the admissible evidence available and the applicable law. Relevant guidelines are laid down in the Prosecution Code.

The DoJ will continue to handle all prosecution work (including cases concerning the "Occupy Movement") in an impartial, professional and apolitical manner, free from any interference.

Paul Ho
(Paul Ho)

Senior Assistant Director of Public Prosecutions
(Office of the Director of Public Prosecutions)

QUAN SONA EL TIMBRE

AULA 3.3

Àlex Gómez

Fa molts anys que em dedico a la docència i, per tant, he estat sovint testimoni del creixement dels alumnes. No em refereixo només al creixement físic, amb els canvis evidents que es produeixen en els adolescents. Em refereixo, sobretot, al creixement intel·lectual, moral, psicològic, en definitiva, a tot el que suposa la maduració. Però mai, repeteixo, mai, ho he vist fer amb tant poc temps. I tot comença, a l'aula 3.3.

Si sou alumnes de Betània Patmos no cal que us expliqui què és la lliga de debat. Aquest any, els elegits i elegides, eren l'Ariadna, la Patrícia B, l'Alejandro, la Maria i la Patrícia R. Ell, primer de batxillerat; elles, quart d'ESO, fet que no deixava de sorprendre el jurat, acostumat als participants de primer i segon de batxillerat.

Sortíem de l'escola amb la idea que anàvem a la lliga ben preparats. Havíem debatut a classe, i al saló d'actes, en diverses ocasions, i ja ens sabíem l'argumentari de memòria, ja fos a favor o en contra de les fronteres. Els nostres aires d'autosuficiència cauen per terra quan assistim al primer debat. Aquesta gent va molt fort, aquí es juga a una altra lliga, i tenim fins les 17h per posar-nos a l'alçada.

Solució: busquem un lloc on practicar fins a l'extenuació. Recorrem tot l'edifici de la facultat de filologia buscant una porta oberta. N'hi ha moltes... però hi fan classe. Fins que arribem a la 3.3. Ens hi enclaustram, i comencem rondes de debats ficticis. L'oponent? Jo. La Patrícia R presenta la seva tesi, *nosequè* del raïm de cap d'any i d'un supermercat japonès. On vol anar a parar? Jo presento la meva tesi. L'Alejandro m'ha de refutar. Els seus arguments no són dolents, però estan plens d'esclètxes, fan aigües. Els refuto tots, i prenem nota de les febleses. Torn de la Maria; barreja temes; confon dades; repeteix arguments; està molt nervio-

sa. La Vivian li repeteix una vegada i una altra quines són les seves febleses; però també les seves virtuts. L'encoratja, l'esperona, l'anima perquè sap que val molt, i vol que ella també ho sàpiga. Però això encara posa més nerviosa la Maria. No hi ha temps per calmar-nos. Hem de practicar més. L'Ariadna fa la seva conclusió, gronxant-se al ritme del vaivé de les onades. Encara no ho sap, però d'això, el jurat en diu fer la barca. I continuem treballant, buscant dades, refutant, debatent, tornant a refutar, i buscant més dades. Entre mig, tenim temps d'assistir al primer debat que fan els nostres rivals, i són bons. Molt bons.

Dinem, i tornem a treballar. Els arguments de l'Alejandro guanyen solidesa mentre la Maria guanya confiança. La Patrícia R segueix obsessionada amb el raïm japonès mentre la Patrícia B recita un poema preciós, però que no entenc. Espero que l'Ariadna baixi de la barca.

I comença el debat. Ens toca a favor: les fronteres són necessàries. Ens ho deixa ben clar la Patrícia R, això ho saben fins al Japó. Però la tesi del rival també és sòlida; molt. L'Alejandro es situa al faristol. Té uns nervis de gel, i refuta un a un, tots els arguments dels contrincants. El rival no afluixa, i torna a l'atac. És el torn de la Maria. Us han dit mai que sou idiotes sense dir-vos que sou idiotes? La Maria, amb l'ajuda de Maslow, és capaç de fer-ho; això sí, de la manera més educada del món. I sense immutar-se. Els nervis han volat. Cedeix la paraula a l'Ariadna, que remata el debat des de la seva barca. El resultat és molt ajustat, però hem guanyat. Ara toca prendre nota de la crítica que ens ha fet el jurat, i millorar tot allò millorable. Demà, tornem a començar.

A les 9 del matí, ja som a la 3.3. I tornem a treballar. Usem el mateix mètode d'ahir, ells debaten, jo refuto. Cada cop em costa més trobar arguments per contraatacar; cada cop em mostren menys febleses. La seva argumentació no té esclètxes. Estan molt preparats. Comença el segon debat.

La nostra rival llança l'ofensiva. Defensa les fronteres amb fermesa. Acaba la tesi convençuda que ho ha fet bé. I ho ha fet molt bé. Malauradament per ella, li ha tocat enfrontar-se a la Patrícia B. Es situa al centre de la sala, i es fa seus els versos de la poetessa Warsan Shire. La seva declamació de Home suposa un cop d'efecte brutal. L'impassible jurat s'ha commogut; algú d'entre el públic s'eixuga una llàgrima. La Patrícia s'ha passat el dia repetint aquells versos per tots els passadissos de la facultat, però no els ha memoritzat, els ha interioritzat. I quan surten de la seva boca, les paraules cobren vida, i esdevenen fiblades punyents que se't claven al cor. Però la Patrícia no acaba aquí i, passant de la tendresa a la contundència en un sospir, proclama els arguments de la nostra defensa com Martí Luter clavant les noranta-cinc tesis a la porta de l'església de Wittenberg. La nostra rival resta sorpresa, no s'ho pot creure. Crec que en menys de cinc minuts ha entès que aquell debat era nostre.

L'Alejandro i la Maria refuten amb una barreja de gaudi i serenor. Estan tranquils, i s'ho estan passant bé. L'Ariadna dispara el tret de gràcia. No ho dic jo, ho diu el tribunal: la conclusió de l'Ariadna és la millor que han vist en tot el concurs. Afegeix que al seu costat, la conclusió del rival ha semblat un joc d'aficionats. Trepitgen molt fort; s'estan fent grans, molt grans. I han passat a semifinals. Ens toca el mateix rival que l'any passat va fer caure Betània Patmos, també a les semis. Són bons. Són millors que cap altre grup a qui ens haguem enfrontat fins ara, i ja coneixen el terreny que trepitgen: són els mateixos que l'any passat. Comença la Patrícia. Cada vegada m'agrada més l'anècdota del raïm japonès. L'explica amb tanta naturalitat, que em costa de creure que la Patrícia no ha estat mai al Japó. La claredat dels seus arguments marca el camí a seguir, al ritme del ball frenètic que porta per dins. Qui coneix la Patrícia, coneix la seva passió pel ball. Dono fe que no para ni un segon quieta; crec que fins i tot ara, deslligant els punts de la nostra tesi, està ballant. Potser només ho fa per dins, però jo la veig. El seu ritme s'encomana.

La tesi de l'equip rival és espectacular. Des del meu seient d'espectador, se'm fa un nus a l'estómac. Són els nervis. Però l'Alejandro no coneix els nervis. Quan ell s'aixeca, es glaça l'ambient. Puc sentir com el rival empassa saliva amb la gola ben seca, mentre la suor freda li recorre l'esquena. S'ha forjat un mite. Li tenen por. És un franc tirador; dispara a matar, i no falla mai. Si la teva argumentació té una esclata, per petita que sigui, l'Alejandro la trobarà, i et dinamitarà el debat. Continua la pugna. El rival no afluixa, però nosaltres tampoc. Quan semblava que la Maria havia mostrat la seva millor versió, ens torna a sorprendre. Es creix davant les adversitats. L'Ariadna torna a tancar el debat amb una altra exhibició de talent, i gràcia natural. Amb un somriure encantador, llança dards enverinats a uns rivals extenuats. Ja no fa la barca, ha après a dominar-la, i solca els embats de les onades d'un mar que s'ha fet seu.

I són molt grans. Em fan sentir orgullós d'haver compartit amb ells aquesta experiència. Però el jurat dona per guanyador l'altre grup, malgrat que nosaltres hem obtingut major puntuació. No entenc la seva decisió, i resto amb un regust amarg. Però em sento molt molt orgullós del que hem fet avui. I són molt grans. Molt molt grans. Si algun dia us els creueu pel carrer, no se us acudís discutir amb ells. Us acabaran convencent sota el sol enlluernador del migdia, que us trobeu enmig de la negra nit.

Daniela Plou

CONTES DE BONA NIT PER A NENES REBELS

Sandra Compte

Sóc la Mia; pujo a l'escenari i, per uns instants, sóc la Mia.

Els meus pares em van abandonar quan era ben petita i des de llavors visc en un orfenat. He estat sotmesa durant molts anys a l'escassetat, al maltractament i a una monòtona i profunda tristesa. Però tot va canviar quan vaig conèixer a la Michaela, una nena amb taques que causava una forta impressió a la gent que l'envoltava. Amb el temps, la nostra relació va ser tant forta, que va esdevenir com una germana per mi. A més, totes dues compartíem un mateix somni: convertir-nos en ballarines professionals.

Però, per desgràcia, una nit, mentre dormíem, un desagradable home va entrar a la nostra habitació, em va agafar pel braç i se me'n va endur cap a un altre orfenat. No tinc paraules per descriure quines van ser les meves sensacions en aquell moment. Vaig notar com si em clavesin un punyal al pit, però el dolor no disminuïa, només augmentava. Experimentava una forta pressió en el pit de la qual no em podria desfer, per més que ho intentés. Sentia una profunda impotència i ja no em quedaven forces ni per plorar. Torno a ficar-me en la pell de la Mia. Perquè em van treure la persona que més estimava en aquest món. L'única persona que m'animava per aixecar-me al matí i no pensar en el terrible dia que m'esperava. Durant unes hores, em van treure la meva única raó de existir.

Em sentia buida, sense ànima. Ara ja res tindria sentit sense la Michaela al meu costat. Les ganes que tenia abans per aconseguir el meu objectiu, s'havien esfumat.

Ara, però, només durant uns segons, sóc la Sandra.

En aquell moment, a dalt de l'escenari, interpretant aquella dolorosa escena, em vaig recordar de tots els moments difícils que m'han succeït durant la meva vida. De tots els moments en què jo no tenia el dret d'actuar, de manifestar-me. Tanmateix, la tristesa m'envaïa i jo no hi podia fer res al respecte. Sentia una profunda impotència, paral·lela a la que pateix la Mia quan es separada de la Michaela, la germana que mai havia tingut.

I torno a ser la Mia...

Completament esgotada, em vaig quedar adormida mentre m'endinsava en un bonic somni en el que tot semblava que era perfecte. I de cop i volta, la vaig veure. La Michaela es trobava en mig d'un lluminós escenari ballant al ritme de la música mentre un munt de gent l'observava. En aquell moment, vaig sentir una profunda alliberació en el meu interior: hi havia alguna força inaudible que m'incitava a ballar amb ella. Mentre dansàvem, sentia que em desfeia de la tristesa que s'havia apoderat del meu cos durant tants anys. Per una vegada sentia que una forta vitalitat sortia de dintre meu i podia mostrar-li al món qui era realment. Quan vàrem acabar la nostra actuació, el públic va començar a aplaudir de manera sorprenent, i la Michaela i jo saludàvem irradiants de felicitat.

En aquell punt de la obra, jo, la Sandra, no podia estar més emocionada. Mentre ballava, vaig notar com el cor se'm disparava del pit cada cop que el públic llençava una ovació. Vaig ser conscient de la felicitat que em dona la dansa. M'aporta una immensa tranquil·litat però, al mateix temps, em sento cada vegada més motivada i l'adrenalina s'apodera del meu cos. Ho sento tot amb una intensitat increïble i indefinida i desitjo, amb totes les meves forces, que

aquell moment perduri per sempre. Perquè, és impossible explicar amb paraules com em vaig sentir a dalt d'aquell escenari. Qui tingui l'oportunitat d'experimentar-ho, comprovarà que és una sensació espectacular, probablement, una de les millors sensacions que existeixen.

Amb aquell somni, va començar la que en un futur seria la meva carrera com a ballarina professional, juntament amb la persona que va marcar la meva vida de dalt a baix, una persona a qui li dec tot, la Michaela Deprince.

PASSAPORT LITERARI

Entrevista de los alumnos de bachillerato

Eduardo Castellet Nogués

P- Queridos lectores. Es posible que tan solo por esta expresión algunos ya sepáis a quien voy a entrevistar hoy. Para daros más pistas, tiene Instagram y es un alumno nuevo; bueno, no sé si forma parte del alumnado, pero desde luego asiste a muchas clases. Algunos de vosotros lo lleváis en vuestros bolsillos y otros en el abrigo. Es correcto, estoy con el Passaport Literari.

R- Te saludo, estudioso amigo.

P- Passaport, es poco el tiempo que llevas con nosotros, sin embargo, todos los alumnos y profesores tenemos preguntas ¿A qué país representas? ¿Vales para viajar a países como Estados Unidos? ¿Eres un espía ruso?

R- Desenfrélese, mi querido amigo, vamos por partes: yo, Passaport, no represento a ningún país tangible, sino legible, ya que represento a la literatura. Pues no nos confundamos, el simple hecho de abrir un libro por su primera página y leer las palabras una a una dándole un significado nos transporta a mundos y lugares inhóspitos como Los Ángeles en 20250, Hogwarts, la Castilla del siglo XVI o la Alemania de la Segunda Guerra Mundial, lugares que, de no ser por la lectura, nos serían inaccesibles.

¿Mi papel en este viaje? Regular, mi función consiste en que cuando algún ser visita uno de esos mundos, alguno o alguna de mis ayudantes le incorpora un sello a alguna de las páginas de su Passaport, estableciendo así un orden claro y conciso de los flujos migratorios entre los mundos literarios. Respecto a mi posible colaboración con el gobierno del señor Putin, me temo que eso es confidencial.

Claudia Albisu

P- Otra pregunta, Passaport, tú eres un ser animado, pero ¿acaso te pagan por hacer este trabajo?

R- Pues mire usted, mi apreciado lector, al igual que Harry Potter estaba predestinado a ser un gran mago desde que Voldemort le hizo la cicatriz en forma de “z”, desde que las profesoras de castellano de esta escuela me crearon yo he tenido un deber claro y simple: ampliar los límites de mi país, la literatura. A través de ciertos incentivos que ofrecen mis creadoras, yo consigo expandir la influencia de mi territorio. No es un cargo funcional por el que uno deba ser recompensado económicamente, sino un deber moral y una función vital para la que estoy destinado.

P- ¿No rompe un poco esta estética el hecho de utilizar herramientas como Instagram?

R- Cierto es que las redes sociales no son el mejor amigo de la literatura, sin embargo, al verse esta en riesgo por las primeras, es su deber natural adaptarse a nuevos métodos o utensilios para seguir iluminando a la joven población de esta nuestra sociedad sin perder la esencia que lleva. Este proceso, sin embargo, no sería necesario si la literatura poseyese más influencia que las series televisivas o los “me gusta”, y es precisamente lo que espero conseguir.

P- ¿Podría el Passaport acabar viendo series en Netflix o en HBO?

R- Pienso, mi estimado amigo, que la mayor parte de nuestros lectores van a coincidir conmigo en que la mayoría de las sagas televisivas y películas de Netflix y HBO necesitarían volver a ser traducidas al castellano debido a la abundancia de barbarismos. Puestos a vender escenas, no sería un horrible sacrificio el adaptarse a las recomendaciones de la RAE. Aún así, hay cierta materia televisiva como los documentales históricos que realmente hacen un buen papel a la hora de educar; yo mismo me he aficionado a la vida de Su Majestad la Reina Isabel II en *Corona*.

P- Passaport, ya no tengo más preguntas. ¿Desearías añadir algo más?

R- En verdad me gustaría dar a conocer que, si algún alumno requiere de mi ayuda lingüística o desea conocer mis aventuras, puede seguir mi cuenta de Instagram [@passaportliterari](#) o *Passaport Literari | BP*. ¡Os espero en ella!

Martina Marset

ENTREVISTA A NÚRIA LLAUSÍ

Lara Alemany | Inés Cirera |
Anna Prats

Núria Llausí és graduada en Art Dramàtic, dins l'especialitat de teatre musical, per l'escola Eòlia. Ha treballat com a actriu en diversos espectacles de gran format com *Els Pastorets*, dirigit per Paco Mir al Teatre Poliorama (temporades 2013- 2015); *Nit de musicals*, formant part del cor al Teatre Grec (anys 2015 i 2017); *Les bruixes de Salem*, dirigit per Andrés Lima al Teatre Grec (any 2016) i al Teatre Valle-Inclán (any 2017) i *Hamlet y Segismundo* al teatre Eòlia (any 2018). També ha participat com a "Vocal Coach" a l'espectacle *Grinder*, el musical a l'Eixample Teatre (any 2016).

És cofundadora i membre de la companyia *Com un llum*, on ha realitzat els espectacles *La Venedora de llumins*; *Fragmentos de cenizas escogidas* dins la 8a mostra de teatre del Centre Penitenciari de Lledoners) i *Un carrer és...* (dins el *Festival Figueres Es Mou*).

L'any 2018 va treure el seu primer disc: *Ànteros*, un disc que reuneix deu històries de ruptures amoroses. Concebut des d'un punt de vista teatral, la part interpretativa de les cançons pren un paper principal i, per tant, les històries són cantades per actrius i actors. Es podria considerar que és teatre musical en format de disc. És un viatge a través de les diferents etapes d'una ruptura amorosa (definides segons el model psicològic de Kübler-Ross), on cada personatge es troba en un estadi diferent.

En el món de la composició, destaca pel projecte *Les emocions* (per l'escola Bressol Els Nins) i *En moviment* (cançó promocional del *Festival Figueres es Mou 2018*).

Actualment compagina el món de l'espectacle amb la docència.

• En quin moment vas decidir que volies dedicar-te al teatre?

Quan tenia 14 anys vaig anar a veure *Què, el musical* (dirigit per Àngel Llàcer, Manu Guix i Alex Mañas, Teatre Coliseum, 2008). Recordo estar a la cadira i dir "jo vull fer això!". A partir d'allà vaig entendre que jo volia sortir a l'escenari i vaig entrar a l'escola Eòlia a fer teatre musical amb 16 anys, al planter.

• En què van consistir els teus estudis?

Després d'aquells dos anys, Eòlia va obrir un nou curs: "els tallers". Jo complia els requisits i vaig poder entrar-hi. Mentre estava a l'últim any, vaig entrar a la carrera de psicologia des del batxillerat científic, però no vaig trigar a adonar-me que estava invertint més temps els dissabtes a teatre que de dilluns a divendres a la universitat. Aleshores vaig decidir entrar a Eòlia ESAD.

• Quan i perquè vas decidir que volies escriure *Ànteros*?

Era el dia 1 d'octubre de 2016 i estava amb una de les meves millors amigues, la Claudia Nogués, a casa seva celebrant el seu aniversari. Feia poc que havia trencat la meva relació de quatre anys i entre tot el drama vaig pensar que de ruptures no s'havia parlat quasi mai a la música, aleshores li vaig dir que seria molt guai

fer un disc de ruptures. Vaig fer una llista de ruptures que volia parlar, perquè, a més, totes les meves amigues havien acabat amb les seves relacions aquell estiu. A la setmana següent vaig tocar els primers acords, vaig escriure les primeres dues frases i li vaig enviar a la Clàudia un àudio de sis segons; em va respondre al moment: Segueix! I així va ser com va néixer *Prou!*, la primera cançó del disc (interpretada per Carme Milán). A partir d'aquí va néixer tot *Ànteros: teranyines* (l'*Obertura* cantada per tots els actors), *A contracorrent* (interpretada per mi mateixa), *Vaig de cul* (interpretada per Eloi Gómez), *Mai m'has estimat* (interpretada per Roc Bernadí), *Prou!* (interpretada per Carme Milán), *Ancorats* (interpretada per Pol Forment), *M'he cansat del joc* (interpretada per Sílvia Sonet), *Salt al buit* (interpretada per Clàudia Nogués), *Ets un cagat* (interpretada per Bittor Fernández), *Ets el més bonic* (interpretada per mi mateixa), *No funciona* (interpretada per Dani Campos i jo) i *Papallones* (el Finale interpretat per tots els actors).

• **Et va ser complicat escriure sobre un tema tan delicat com les ruptures?**

La veritat és que no. Crec que és molt més difícil parlar sobre l'amor que sobre una ruptura perquè l'amor és una cosa totalment intangible. Quan tu t'enamores ningú té ni idea del que està passant per dintre teu, tampoc saps com verbalitzar el que sents. És molt difícil de-

finir una intensitat, una emoció. En canvi, en una ruptura, parles d'un moment concret, és una descripció del que et passa: pots saber la roba que portaves, la cara que va posar l'altre, si us vau abraçar... És molt fàcil definir això, en canvi, l'amor... ningú sap el que és.

• **Ànteros t'ha canviat la vida d'alguna manera?**

Absolutament, me l'ha posat de cap per avall. Primer de tot perquè m'ha fet tornar a compondre, ja que en els quatre anys de relació vaig ser incapaç d'ajuntar dues notes. A més, jo el terme "compositora" mai me l'havia atribuït. Potser amb 17 anys, quan vaig intentar fer un musical, jo deia que escrivia cançons però no el terme compositora, i va ser la reafirmació que jo podia tornar a escriure. Després perquè va ser l'oportunitat de poder transformar en una cosa creativa allò que em va fer molt mal. Al fer alguna cosa creativa, crec que li dones molt la volta. Hi ha un aprenentatge, no doble sinó triple de cop i volta, d'autogestió emocional, intel·ligència emocional. I per últim, en l'àmbit professional, jo havia treballat professionalment només en obres de text i crec que ha sigut la meva sortida al món com a actriu de teatre musical, que fins ara era inexistent.

• **D'alguna forma et sents identificada amb l'Ofèlia, el personatge que vas fer a *Hamlet y Segismundo*?**

Doncs no molt. Vaig connectar amb ella en el fet de sentir-se o voler sentir-se desitjada, perquè crec que tota dona i tota persona necessita sentir-se desitjat. És una cosa amb la qual tothom pot connectar i penso que és el que li passa a l'Ofèlia, que busca en una altra persona el que no troba en ella.

• **Et vas informar prèviament sobre *Hamlet y Segismundo*?**

Jo m'havia llegit les dues obres feia anys i sabia que aquestes dues obres encaixaven molt bé en les personalitats dels actors: el Pol Forment era totalment Hamlet i l'Alberto Trejo, encara que no m'hi portava molt, al final vaig veure que també. Aleshores em vaig intentar

informar més en ells i de forma personal que pròpiament en els clàssics, que al final quedava molt poc d'ells a l'obra perquè van intentar agafar alguna cosa molt concret de cada personatge, el sentiment de Segismundo d'estar tancat, que és una cosa amb la qual crec que connectem tots i després amb aquesta eterna culpa i tortura que viurà Hamlet fins arribar a tornar-se boig.

• **En què consisteix el teu nou projecte *in(è)dites*?**
Inèdites és l'anada d'olla més gran que he tingut aquest any. Era el dia 1 de gener, no podia quedar amb ningú i vaig començar a donar-li al cap més del que feia falta, i vaig pensar "tinc cançons al calaix, no les puc gravar i tinc moltes ganes de cantar amb gent que no he pogut cantar mai". Vaig agafar el telèfon, vaig trucar a la Júlia Cortina i li vaig explicar la idea. Em va fer preguntes i vam començar a definir el projecte. El 27 de gener ja sortia la primera cançó, *No la Vull!* amb l'Àfrica Alonso.

• **Quina és per tu la importància del feminisme a la societat actual?**

És totalment essencial i imprescindible. Crec que és important que tothom estigui en contacte amb aquest tema, estiguin o no d'acord i és molt important que la pròxima generació estigui ben informada. Trobo que obrir debats sobre el tema és més que importantíssim. Davant d'un comentari masculista s'ha de parlar i reflexionar, no només dir que això no està bé. Crec que el feminisme està obrint aquests espais de parla. Ara de feminisme es parla, una gran diferència amb fa 10 anys. La nova generació està en un molt bon moment, en un moment de qüestionar tot allò que està prescrit i qüestionar-se coses encara que no tinguem la resposta.

• **Estàs treballant en algun altre projecte?**

Sí, en *Una habitació buida*. És el més bonic que he fet mai a la vida. És el taller de final de curs de la promoció d'Eòlia de l'any passat. És una història meravellosa que tracta d'un futur on pots dominar el temps per retrobar-te amb

altres persones o a tu mateix.... tres històries interconnectades que ens porten a valorar el temps del qual disposem.

A més també estic fent la continuació d'*Ànteros*, *Eros*.

• **Quines ambicions tens?**

Totes les del món. La pròxima ambició és ser una persona lliure, és en el que estic treballant més fortament en la meua vida. Fer el que vulgui fer i ser molt feliç. També vull aprendre a dir que no, encara he de treballar molt en això.

THE TALE OF THREE LITTLE PIGS

Three Little Pigs

Once upon a time, there were three brother pigs who wanted to design a house for each one, after building them, a wolf appeared and blew away all of their houses except for one, the one made out of bricks... We have heard this story many times, but we believe it is time to apply it to reality. Most recently, Spain has experienced the creation of a big divide because of the independence movement of Catalonia, as a consequence, young people interested in politics only speak about this topic, ignoring the rest of the world. Therefore, we want to build our home against this wolf.

The wolf of monotony has already blown away a big quantity of political groups, but we want this to stop. In order to take shelter away from this wolf, we are creating this refuge, this brick-house against monotony. It is a shelter for foreign affairs, for discussion out of the independentist movement and a place from where to look outside our country to the bigger world.

Our brick house is a place not only from where to look outside the Spanish borders, but also a shelter for respect, equality and integrity. It is a sacred idea for this piggie club; the fact that all pigs are equal for they all have the same laws and rights. Everyone's ideas are accepted and respected as far as they show respect for others'. Having it another way would mean that the wolf of monotony and separation could blow away our home.

We have found foreign affairs and international politics to be a passion of ours and we have understood the major role these play on our day to daylife: from using the euro anywhere in Europe to being able to buy Japanese kitchen articles at a cheaper price than Spanish ones. We have realized that nowadays every country depends on decisions taken by others, and we believe that by learning about these foreign actions, we can also understand policies inside our home countries.

We are three piggies, three little pigs who are creating a shelter for discussing, debating and learning about global topics. We are Leyre de la Calzada Alonso, Eduardo Castellet Nogués and Aran Garreta Cutrina, and this is our brick house.

Berta Santos

DIATRIBA CONTRA EL PESSIMISME I ELOGI DEL MUNBP

*Una de freda i una de calenta
pel jovent del segle XXI*

Pol Villaverde

Hi ha qui diu que la joventut d'avui en dia ja no té respecte per res. Que som gent desmotivada i sense esma que vaga per la vida enganxada al telèfon i s'escuda en realitats digitals per defugir els nostres problemes reals. Que fem mal als altres emparant-nos en falses identitats virtuals. També afirmen que, amb aquesta actitud que atribueixen als adolescents així en general - com si no hi hagués matis possible -, no anirem enlloc ni aconseguirem res. La gent que emet aquests plantejaments, tot sovint sexagenaris votants de Donald Trump o el seus respectius equivalents al país de torn, a sobre té la barra d'acusar els joves del deteriorament social. "Tot plegat està fet un desastre i els joves són una colla de mandrosos indignes del món que els hem llegat", diuen.

En aquesta frase s'hi posen de relleu dues idees i ambdues són eminentment falses. En primer lloc, el món no és cap desastre i la vella idea que "qualsevol temps passat va ser millor" es contraposa amb la realitat objectiva i contrastable que exhibeixen les estadístiques en tots els àmbits possibles, des de la salut fins a la taxa d'escolarització passant per les guerres o l'analfabetisme. Tal i com es posa de relleu als llibres *Factulness, En defensa de la Il·lustració o 21 lliçons per al segle XXI*, la humanitat mai no ha estat millor en termes relatius ni absoluts. Ara bé, això no vol dir que haguem de caure en l'autocomplaença sinó ben bé tot el contrari, la constatació d'aquest fet i les conclusions que se'n derivin ens han de conduir cap a una presa de consciència sobre la importància de la nostra participació activa i les nostres contribucions a millorar el món que ens envolta. Pel que fa al segon missatge de la frase, el que

menysté els joves, és també rotundament fals i un bon exemple que ho posa de manifest és l'organització completament autònoma d'un projecte tan ambiciós com el Projecte BPMUN. De fet, una mostra de jovent proactiu com en el cas del MUNBP serveix per desmuntar la segona fal·làcia de la frase i, de retruc, per afeblir el discurs catastrofista i tremendista que impera en determinats sectors sintetitzat en la primera idea del comentari.

Es tracta d'una iniciativa en el marc de les activitats realitzades sobre política internacional i, més concretament, com a conseqüència de la participació de diversos estudiants en les simulacions diplomàtiques del MUNOG i el BIMUN. Un grup d'estudiants de Batxillerat vam decidir impulsar un projecte de transformació i millora de l'aproximació de l'Escola a la qüestió de la política internacional. Amb aquesta finalitat, hem organitzat nombroses activitats com ara les conferències d'una negociadora de pau internacional i del fundador d'una ONG. Així mateix, durant mesos hem impulsat que els alumnes de 4t d'ESO es preparessin pel model de Nacions Unides intern de BetàniaPatmos, el MUNBP, a través de classes dedicades al debat i la recerca i hem aconseguit la participació del cònsol general dels EUA a Barcelona, el senyor Robert Riley, durant la cerimònia d'obertura de l'esdeveniment.

El punt culminant d'aquest projecte arriba el 14 i el 15 de març, quan duem a terme el MUNBP 2019, que arriba a la seva vuitena edició. De manera voluntària i per iniciativa pròpia, vam presentar un projecte ambiciós i transformador a la direcció de l'Escola que s'ha acceptat i desenvolupat amb èxit durant mesos. Per tant, el proper cop que sentiu un comentari tan absurd com l'anterior, us convido a refutar-lo amb efusivitat i, si voleu, a fer servir aquest exemple com a paradigma d'implicació juvenil i ciutadania activa d'aquesta massa presumptament passiva i desproveïda de criteri que som els adolescents d'avui en dia, esgrimint-lo com a argument en front del pessimisme cada cop tristament més generalitzat.

CRÈDITS

COORDINACIÓ GENERAL

Àlex Gómez

COORDINACIÓ DE REDACCIÓ

Aran Garreta

COORDINACIÓ DE MAQUETACIÓ

Lorena Díaz

COBERTES

Daniela Plou

EQUIP DE REDACCIÓ

Claudia Bensaja
Memé Canela

Inés Cirera

Paula Pi
Carlota Torras

EQUIP DE MAQUETACIÓ

Valèria Bernat
Mar Jiménez

Martina Marset
Maria Raventós

Berta Santos
Clàudia Sobrero

HAN PARTICIPAT A LA REVISTA

Lara Alemany
Alejandro Amat
Abel Bonet
Leyre de la Calzada
Sandra Compte
Enrique Junyent

Montserrat Martí
Angès Mercadé
Paula Missè
Carlota Pomès
Sílvia Huguet i 2n
de Batxillerat A

Anna Prats
Elsa Sastre
Marta Sobrino
Clara Triginer
Ignasi Verneda
Marc Viñas

**Agraïm la col·laboració de les professores i els professors que,
desinteressadament, han participat en aquesta revista**

Herminio Alcaraz
Jordi Benet
Xavier Ciurans

Carme Dapena
Vivian Figueras
Pilar Gallardo

Carme Mallafré
Àlex Martínez
Iolanda Ribes

AGRAÏMENTS ESPECIALS

Eduardo Castellet

Pol Villaverde

Edita: Fundació Privada BetàniaPatmos

Daniela Plou

3 Escola
Betània Patmos

Revista dels alumnes
de Batxillerat 2019